



Schoolplan 2019-2023

De Sterrenzanger Oudorp

Vastgesteld te Oudorp d.d. 23 september 2019

Inhoud

1. Inleiding.....	1
Begrippen.....	1
De wettelijke context.....	1
2. Algemeen.....	1
a. Missie, visie en kerngegevens Ithaka.....	1
Ithaka.....	1
Missie.....	1
Kernwaarden.....	2
Visie.....	2
Bekostiging.....	2
b. beschrijving van de school en kerngegevens school.....	2
De Sterrenzanger en de Rudolf Steinerschool.....	2
Geschiedenis van onze scholen.....	3
De schoolpleinen.....	3
Schets van de school als geheel met de sociale partner De Vlinderboom.....	4
Leerlingenaantal Sterrenzanger.....	4
Personeelsbestand.....	6
Opbrengsten.....	6
Aanvulling: De score van de IEP Eindtoets 2019 is 81,9.....	7
Uitstroomgegevens van de Sterrenzanger 2015-2019.....	7
c. opmerkingen over materiële bijdragen (niet ouderbijdragen en overheid).....	8
Huisvesting en investeringen.....	8
3. Identiteit, missie, visie en kernwaarden.....	8
De missie van De Sterrenzanger.....	9
De visie van De Sterrenzanger.....	9
De kernwaarden van De Sterrenzanger.....	10
4. Onderwijskundig beleid.....	10
De kernvakken: Leerstofaanbod.....	11
Vakken, methodes en toetsinstrumenten.....	12
Toets kalender Sterrenzanger 2018 2019.....	13
Onderwijsaanbod.....	14
Klassen en groepen.....	15
De kleuterklassen.....	15
De klassen 1 t/m 3.....	16
De klassen 5 t/m 6.....	17
Handvaardigheid, kunstvakken en beweging.....	18

Burgerschapskunde	18
Maatschappij in het klein.....	18
Respect voor elkaar.	19
Schoolregels.....	19
Pestprotocol.....	19
KERNDOELEN IN DE OPEENVOLGENDE KLASSENGROEPEN.....	20
Kleuterklas	20
Klas 1-2.....	21
Klas 3-4.....	22
Klas 5-6.....	24
Eigen opdrachten: zie algemene doelen en richting school (hfst 7 planning 2019-2023).....	26
pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat.....	26
Schoolklimaat:	27
Slotconclusies uit het rapport WMKpo (ook te vinden op onze website)	27
De onderwijskundige doelen.....	27
pedagogische doelen.....	27
didactische doelen.....	28
werkvormen	28
Zorg voor veiligheid op school	29
schoolondersteuningsprofiel en SWV (welke ondersteuning we leveren)	29
5.Personeelsbeleid	29
6.Kwaliteitsbeleid.....	30
a. Ithaka kwaliteitsbeleid (onderschreven door alle scholen).....	30
b. Op schoolniveau: bewaken ononderbroken ontwikkelingsproces afgestemd op ontwikkeling van kinderen; doorlopende leerlijnen en leerling- en onderwijsvolgsysteem.....	31
c. vaststellen maatregelen ter verbetering (deels stichtingsniveau aansluitend bij a; deels schoolniveau aansluitend bij b.).....	31
7.Terugblik schoolplanfase 2015-2019.....	31
a. Wat is gelukt in deze periode en wat niet?	31
Welke bronnen hebben we gebruikt voor de evaluatie?	31
Inspectierapport 7-7-2016:.....	31
Evaluatie schoolplan 2015-2019.....	32
Samenvatting a.d.h.v. de standaarden van inspectie	32
b. Waar staat de school nu? SWOT-analyse	34
8. Planning 2019-2023.....	35
Opbrengsten zichtbaar maken.....	40
Vaststelling schoolplan	41

1. Inleiding

Begrippen

De wettelijke context

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) zijn in artikel 2 twee taken aan het basisonderwijs opgedragen:

- het geven van onderwijs aan leerlingen vanaf vier jaar;
- het leggen van de grondslag voor aansluitend vervolgonderwijs.

De school legt in het schoolplan vast hoe het deze taken vormgeeft (art. 12 WPO).

2. Algemeen

a. Missie, visie en kerngegevens Ithaka

De Rudolf Steinerschool en De Sterrenzanger zijn een vrijescholen onder het bestuur van de stichting Ithaka.

Ithaka

Ithaka is een relatief jonge organisatie. Zij ontstond in 2013 door een fusie van negen vrijescholen. De aansluiting van tiende school vond plaats in 2014. In de loop der jaren zijn drie nieuwe vestigingen in Haarlem gestart. In 2017 is de Vrijeschool Castricum opgericht en aangesloten bij Ithaka.

Ithaka in enkele cijfers (oktober 2018):

- 9 scholen (BRINs) met 14 vestigingen in Noord- en Zuid-Holland
- 2646 leerlingen (1 juni 2019)
- 300 personeelsleden, ongeveer 150 fte

De scholen binnen Ithaka zijn ontstaan vanuit de behoefte van ouders en verzorgers aan vrijeschool-onderwijs. Ouders verbonden zich met leerkrachten en 'daar waar levenswegen samenkwamen' ontstonden vrijescholen. Die scholen zijn sociaal en spiritueel geworteld in groepen mensen in een bepaalde regio. Elke school is anders. Wat ons binnen Ithaka bindt is de wens om goede vrijescholen te zijn. Om geïnspireerd onderwijs te bieden, gericht op de brede ontwikkeling van elk kind. Om ondersteuning te bieden bij het 'worden wie je bent'. Daarbij laten we ons inspireren vanuit de antroposofie en de vrijeschoolpedagogie.

Missie

Statutair heeft de stichting ten doel:

- het geven of doen geven van vrijeschoolonderwijs geïnspireerd door de antroposofie en in lijn met de Code goed onderwijsbestuur Stichting Vrijescholen Ithaka;
- het in stand houden en bevorderen van vrijeschoolonderwijs in Noord en Zuid-Holland;
- het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van vrijeschool-pedagogiek en -didactiek;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtsreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Ithaka wil goed vrijeschoolonderwijs bieden op scholen waar:

- leerlingen veilig en gelukkig zijn, veel leren en zich breed kunnen ontwikkelen;
- medewerkers graag, met plezier en uitdaging werken en zich ontwikkelen;
- ouders/verzorgers hun kinderen graag en met overtuiging aan toevertrouwen;

- het vrijeschoolonderwijs permanent in ontwikkeling blijft.

Kernwaarden

In het strategisch beleidsplan (SBP) 2019-2023 zijn drie kernwaarden en ontwikkelingsdoelen opgenomen die Ithaka in de komende jaren richting geven.

Kernwaarde 1: Inspiratie en dialoog

Vrijeschoolonderwijs is onderwijs dat is geïnspireerd vanuit de antroposofie. Leerkrachten vinden deze inspiratie vanuit een persoonlijke verbinding met dat wat hen inspireert. Het onderwijs wordt vervolgens in een professionele dialoog vorm gegeven en ontwikkeld.

Dit betekent ook dat de stichting Ithaka geen bindende interpretaties over antroposofie en vrijeschoolpedagogie opstelt en elke school hierin een eigen verantwoordelijkheid draagt. De vrijescholen binnen Ithaka zijn identiteitsdager en kunnen van elkaar verschillen.

De kernvragen op elke school zijn: wat is - hier en nu - goed vrijeschoolonderwijs, hoe weten we dat en hoe geven we dat vorm op onze school?

Kernwaarde 2: Samenwerking en netwerken

Onderwijs maak je niet alleen. De inzet van alle betrokkenen is nodig om voor alle kinderen een veilige samenhangende omgeving te verzorgen, waarbinnen de kinderen kunnen opgroeien en zich ontwikkelen tot vrije autonome individuen.

De kernvragen op stichtingsniveau zijn: hoe kunnen we iedereen binnen Ithaka betrekken bij het bepalen van onze gemeenschappelijke richting? En: hoe ondersteunen, inspireren en bevragen we elkaar zo dat op elke school het best mogelijke vrijeschoolonderwijs ontwikkeld kan worden?

Kernwaarde 3: Solidariteit en ondersteuning

De bestaande scholen zijn mede binnen Ithaka gaan samenwerken om de financiële en organisatorische risico's, die voor een enkele school erg groot kunnen zijn, het hoofd te bieden. Binnen Ithaka zijn we solidair. Op economisch en organisatorisch gebied ondersteunen en helpen we elkaar. Zodat elke school ook materieel en organisatorisch in staat wordt gesteld het beste vrijeschoolonderwijs te realiseren.

Visie

Ithaka wil haar centrale missie realiseren en de scholen en alle medewerkers ondersteunen in het streven zo goed mogelijk vrijeschoolonderwijs te verzorgen. Zij wil de professionele dialoog en de ontwikkeling van het vrijeschoolonderwijs op alle scholen stimuleren.

Bekostiging

Het vrijeschoolonderwijs wordt bekostigd uit algemene middelen, net als alle andere scholen in Nederland. Op alle scholen van Ithaka wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Door deze bijdragen kunnen extra vrijeschoollessen, materialen en activiteiten worden bekostigd. De hoogte van de gevraagde bijdrage verschilt per school. Aan het betalen van een bijdrage kunnen geen rechten worden ontleend. Als de vrijwillige ouderbijdrage niet wordt betaald, zal dat nooit leiden tot uitsluiting van lessen, materialen of activiteiten.

b. beschrijving van de school en kerngegevens school

(leerlingenaantallen, klassen, personeelsbestand, korte geschiedenis, opbrengsten etc.)

De Sterrenzanger en de Rudolf Steinerschool

In Alkmaar wordt vrijeschoolonderwijs gegeven op twee locaties: De Rudolf Steinerschool en de Sterrenzanger. Deze twee locaties vormen vanaf 1 augustus 2014 één school.

Wel hebben we twee verschillende brinnummers (DStz 09NN01 RSs 09NN-0) en zijn we beiden een zelfstandig "object van beoordeling" voor de inspectie van onderwijs.

Vrijeschool 'de Sterrenzanger' Oudorp Mercuriusstraat 13, 1829 CE Oudorp, 072-515 84 18 e-mail: info@desterrenzanger.nl www.asterrenzanger.nl

Rudolf Steinerschool Alkmaar Sperwerstraat 1, 1826 KL Alkmaar 072 - 561 86 02 e-mail: info@rsteinerschool.nl www.rsteinerschool.nl

De Sterrenzanger is een middelgrote vrijebasisschool met ongeveer 200 leerlingen, in een rustige wijk van Alkmaar: Oudorp. De school heeft een regiofunctie. De Sterrenzanger hoort bij de Stichting Ithaka, samen met andere vrijescholen in Noord-Holland en 1 in Zuid-Holland. Wij staan open voor kinderen met ouders en verzorgers van iedere gezindte. Leerkrachten en medewerkers hebben als uitgangspunt zonder vooroordelen met iedereen om te gaan, onafhankelijk van sociale, culturele, religieuze of etnische achtergrond. Gemiddeld zitten er 25 leerlingen in een klas, maar die situatie zal veranderen omdat we sterk groeien: de klassen zullen uitgroeien tot maximaal 28 leerlingen.

Onze leerlingen komen vooral uit Alkmaar (86%) maar ook uit omliggende gemeenten zoals Heerhugowaard (6,2 %) en Langedijk (4,1 %). *Bron: Scholenopdekaart.nl*

Binnen Alkmaar vormt Oudorp, in het oosten van Alkmaar, een geliefde woonwijk. Momenteel telt de wijk Oudorp ongeveer 13.640 inwoners en bestaat uit 6125 huishoudens. Een grote groep inwoners is tussen 45 en 65 jaar oud, een vergrijzing van de wijk. Er wonen 2300 kinderen tussen 0 en 15 jaar. In Vroonermeer is een nieuwe woonwijk gekomen, de laatste grote uitbreidingslocatie van Alkmaar, in de buurt van St.Pancras, met circa 730 nieuwe woningen.

De Sterrenzanger staat in een gebied waar meerdere basisscholen staan en werkt met een aantal scholen samen wat betreft de jaarlijkse open dag; gedeeld gebruik van een gymzaal; jaarlijks overleg tussen directies van een aantal scholen, en een centraal aangestuurd praktisch verkeersexamen. Uiteraard wordt er ook samengewerkt binnen het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland PO.

Geschiedenis van onze scholen

De "moederschool" **Rudolf Steinerschool** in Alkmaar is in 1976 opgericht door een groep enthousiaste ouders. In de loop der jaren groeide de school van een enkele kleuterklas uit tot een volledige basisschool.

Door een sterke toename van het aantal leerlingen bleek dit gebouw al snel te klein en werd in 1985 een dependance gestart in Oudorp. Deze school, die later de naam **De Sterrenzanger** kreeg, werd in 1989 zelfstandig. De naam is ontleend aan de Sterrenzanger uit het kerstspel, dat jaarlijks op vrijescholen overal ter wereld wordt opgevoerd. Helaas liep het leerlingenaantal terug op de Sterrenzanger. Op 1 augustus 2014 is de Sterrenzanger een nevenvestiging geworden van de Rudolf Steinerschool. Sinds 2017 groeit de school weer sterk en zal uitgroeien tot een gemiddelde grootte van rond de 220 leerlingen.

Het gebouw van de Sterrenzanger is omstreeks 2010 geheel gerenoveerd en aan de eisen van deze tijd aangepast. Het is een licht, praktisch ingedeeld schoolgebouw. Ruime gangen met werkplekken voor kleine groepjes kinderen maken het tot een modern, prettig schoolgebouw. De school heeft een afzonderlijk gebouw voor de kleuterklassen, waarin ook de peutergroep 'het Zonnekind' en de buitenschoolse opvang van de Vlinderboom zijn ondergebracht. (Raadhuisstraat 3 1829 BT Oudorp)

De schoolpleinen

Op beide scholen berust het onderhoud van de speeltoestellen en de keuring ervan op veiligheid bij de gemeente Alkmaar. Aan de groenvoorziening wordt veel aandacht geschonken. Een schoolplein

moet voor kinderen uitdaging bieden om er te spelen. Op de Sterrenzanger heeft de tuinwerkgroep drie **natuurspeelpleinen** ontwikkeld. Groene en uitnodigende speelplekken voor de kinderen van onze school en voor buurtkinderen na schooltijd.

We zijn een "inspirerende voorbeeldschool" voor de gemeente Alkmaar wat betreft het doorontwikkelen en onderhouden van onze drie groene schoolpleinen. Na schooltijd spelen veel buurtkinderen op het plein, die zelf op andere scholen zitten.

De ouderparticipatie is groot: er is een actieve tuingroep, biebgroep, voorjaarsmarktgroep en pr-groep. Er is een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) voor heel Ithaka en een medezeggenschapsraad (MR) voor beide vrijescholen.

Schets van de school als geheel met de sociale partner De Vlinderboom

Ofschoon beide scholen organisatorisch één geheel vormen, hebben ze elk hun eigen kleur en uitstraling. Beide hebben ze peuteropvang en buitenschoolse opvang binnen de muren van het schoolgebouw. Deze worden beheerd en georganiseerd door 'De Vlinderboom', die ook voor andere vrijescholen in de regio opvang verzorgt. Samen met De Vlinderboom volgt de school met belangstelling de ontwikkelingen om tot een IKC (integraal kindcentrum) te komen; uiteraard gebaseerd op antroposofische grondslag.

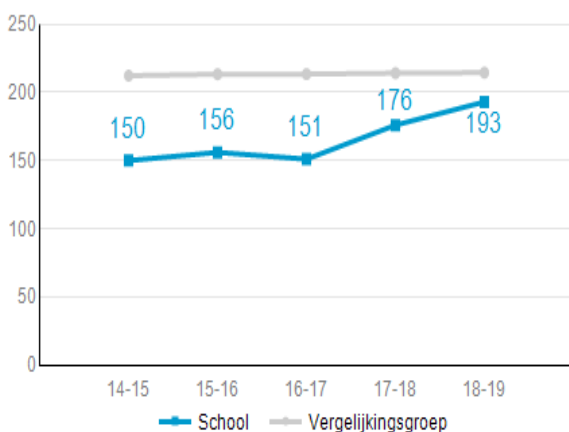
Beide scholen worden integraal aangestuurd door de directeur. Op de locatie van de Sterrenzanger is voor de dagelijkse gang van zaken een locatieleider (adjunct-directeur) aangesteld.

Voor verdere informatie verwijzen we u naar www.desterrenzanger.nl

Onze schoolgids is daar ook op te vinden.

Leerlingenaantal Sterrenzanger

Het leerlingenaantal van de Sterrenzanger is de afgelopen jaren stijgende. Van 2013 t/m 2016 waren er gemiddeld 150 leerlingen en moest er gewerkt worden met combinatieklassen. Op 1-10-17 waren er 176 leerlingen, op 1-10-18 193 leerlingen.



bron: scholen op de kaart

We hebben in 2019-2020 9 klassen: 3 kleuterklassen en klas 1 t/m 6.

De prognose is dat er op 1-10-19 205 leerlingen zijn. Dan zal de school doorgroeien tot rond de 220 leerlingen. Enerzijds zijn we gegroeid door een actiever PR-beleid (waaronder inloopochtenden, open dagen en voorjaarsmarkten), anderzijds door de mond- tot -mondreclame van de goede naam die de school inmiddels heeft opgebouwd. Daarnaast speelt ook de stijgende populariteit van de vrijescholen in het algemeen een rol.

Grootste groep leerlingen 4-7 jaar : 62% = 2/3 van de hele school

8 jaar en ouder: 38% = 1/3 van de hele school

Aantal jongens en meisjes is in balans: 51% jongens en 49% meisjes

3 kinderen hebben een dubbele nationaliteit.

Bron: Ultim View ParnasSys april 2019

Leerlingenpopulatie

Factoren :

211 leerlingen

juni 2019	aantallen Sterrenzanger	juni 2019 % van totaal aantal leerlingen
gescheiden ouders	56	27
een overleden ouder	0	0
pleegkind	1	1
samengesteld gezin	14	7
alleenstaande ouder	22	10
langdurig ziek kind	1	1
zij-instromer	25	12
leerling met diagnose	7	3
leerling met dyslexie	11	5
laag begaafd	4	2
2-talig	8	4
3-talig	0	0

Analyse en conclusie: Uit bovenstaande analyse van de leerlingenpopulatie van de Sterrenzanger blijkt dat 27% van de leerlingen te maken heeft met een gebroken gezinssituatie. Het gaat om een behoorlijk aantal leerlingen (56). 10 % wordt opgevoed door een alleenstaande ouder. (22 leerlingen). Wij anticiperen hierop door deze kinderen te ondersteunen op emotioneel gebied door onze zorg, aandacht, betrokkenheid, regels en structuur, waardoor er rust is op school en er een veilig klimaat heerst. Wij geven regenbooglessen, ter ondersteuning van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen in alle klassen, tenminste 1x in de week en zo nodig vaker. Ook werken wij met een duidelijk protocol van Ithaka voor gescheiden ouders t.a.v. informatieverstrekking vanuit school. Wij zijn er voor het belang van het kind. Daarom houden wij ons afzijdig van conflicten tussen gescheiden ouders op school. De verantwoordelijke ouder stelt leerkrachten op de hoogte wie hun

kind komt ophalen. Dat is de ouder met het ouderlijk gezag. Als ouders daarvan afwijken stellen zij ons hiervan op de hoogte.

12% van de leerlingen is zij-instromer. Dit is niet terug te zien in de resultaten. De zij-instromers scoren gemiddeld qua leerprestaties (16 op of boven gemiddeld, 10 kinderen beneden gemiddeld + dyslexie). De zij-instromers zijn geen zorgleerlingen met een diagnose. Wel zijn er van de 25 zij-instromers 3 kinderen met dyslexie en 1 kind met vermoeden van dyslexie. De zij-instromers in klas 6 stromen uit op niveau KB (2 kinderen) en VMBO-TL (1 kind)

3% van de leerlingen heeft een diagnose (7 leerlingen). Wij anticiperen hierop door regelmatig overleg te hebben met leerkracht, IB-er, de ouders en externe instanties (Onderwijsconsulent Passend Onderwijs, Jeugd en Gezin, Opvoedpoli, Queeste etc) om informatie en advies uit te wisselen en de voortgang in de gaten te houden.

We hebben geen gewichtenleerlingen in klas 1 t/m 6. Het opleidingsniveau van de ouders is hoog te noemen. De meeste ouders kiezen heel bewust voor het vrijeschoolonderwijs. Dat betekent voor onze ambitie dat wij de lat hoger hebben gelegd t.a.v. kinderen die meer kunnen en willen, de zgn. plusleerlingen. Dit geven wij vorm in ons beleid "Rijk Leren."

Aangezien inspectie vanaf 1-8-19 de **schoolweging** laat meespelen in de jaarlijkse **prestatieanalyse** kunnen wij op grond van onze leerlingenpopulatie concluderen dat wij een "minder complexe" populatie hebben en dat er van ons wordt verwacht dat de resultaten hoger zijn dan op scholen waar een complex(er)e leerlingenpopulatie is. De schoolweging 2016-2018 wordt voor onze school aangegeven op **25,5**.

Natuurlijk proberen wij hoge verwachtingen te hebben van de prestaties van de leerlingen en proberen wij aan de onderwijsbehoefte van alle leerlingen te voldoen. Door gesprekken met de kinderen zelf en hun ouders kennen wij de onderwijsbehoeften van de kinderen. Dat wordt vastgelegd en daarop wordt gereflecteerd. Vrijeschoolonderwijs gaat uit van de brede ontwikkeling en dat betekent dat wij persoonsvorming en socialisatie naast kwalificatie heel belangrijk vinden en daar ook veel tijd aan besteden. Dit is minder makkelijk te meten in opbrengsten. Eén van onze speerpunten is om onze opbrengsten beter te kunnen verantwoorden op deze gebieden. (zie hoofdstuk 8)

NB de schoolweging loopt van 20 tot 40. Het gemiddelde ligt iets onder de 30.

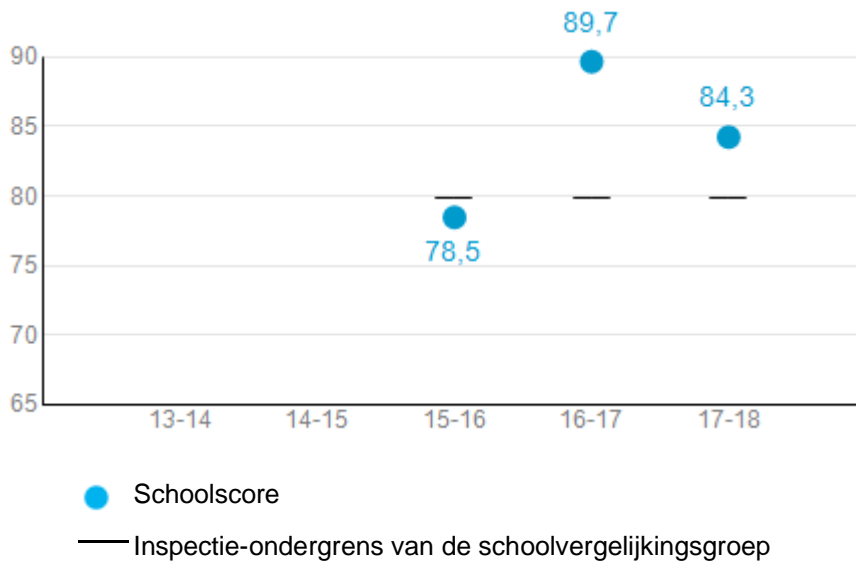
Personeelsbestand

Er werken in schooljaar 2019-2020 22 medewerkers op de Sterrenzanger: 20 vrouwen en 2 mannen. Er zijn 4 fulltimers; de overige personeelsleden werken parttime, 8 medewerkers in een duobaan. De leeftijdsopbouw is: 3 dertigers, 6 veertigers, 9 vijftigers en 4 zestigers. Er werken 4 kleuterjuffen, 8 onderbouwleerkrachten, 5 oop'ers (onderwijsassistenten, leerkrachtondersteuner, administratrice en pianobegeleiding euritmie) 2 vakleerkrachten euritmie, een intern begeleider, adjunct directeur en directeur. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 51 jaar.

Opbrengsten

Dit overzicht geeft de eindopbrengsten weer van de afgelopen drie schooljaren van de Sterrenzanger. De laatste drie jaren met positief resultaat. Jaarlijks worden de toetsresultaten geanalyseerd en in de lerarenvergadering besproken. Een uitgebreide analyse van de opbrengsten is beschikbaar.

Wat waren de gemiddelde scores op de IEP Eindtoets in de afgelopen jaren?



Bron: scholenopdekaart.nl

Aanvulling: De score van de IEP Eindtoets 2019 is 81,9

Uitstroomgegevens van de Sterrenzanger 2015-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
vwo		4	5	3	4	6	
havo / vwo				4		2	
havo		8	12	4	6	3	
vmbo-t / havo		1	5	3	2	2	
vmbo-t / mavo		5	3		1	4	
vmbo-gl							
vmbo-kb		2	1			2	
vmbo-bb		1					
vmbo-bb met LWOO							

vso							
totaal leerlingen		21	26	14	13	19	

c. opmerkingen over materiële bijdragen (niet ouderbijdragen en overheid)

De Sterrenzanger is een financieel gezonde school. Het vrijeschoolonderwijs wordt bekostigd uit algemene middelen, net als alle andere scholen in Nederland. Op alle scholen van Ithaka wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Aan het betalen van een bijdrage kunnen geen rechten worden ontleend. Als de vrijwillige ouderbijdrage niet wordt betaald, zal dat nooit leiden tot uitsluiting van lessen, materialen of activiteiten. De vrijwillige ouderbijdrage wordt gebruikt voor de extra vaklessen die worden gegeven op onze school en voor de duurzame materialen waar de kinderen mee werken tijdens het kunstzinnige onderwijs. Vanaf oktober 2018 is de school gestart met dramalessen en podiumkunsten als onderdeel van de brede ontwikkeling van kinderen o.l.v. een dramadocent en deels gesubsidieerd vanuit Cultuur Primair (Stichting Artiance Alkmaar). De dramadocent coacht en schoolt de betrokken leerkrachten in het kader van deskundigheidsbevordering (studiemiddag, coaching en co-creatie op de werkvloer). De kosten voor dit project zijn 5000 euro. 2500 euro subsidie en 2500 euro uit eigen middelen (nascholing). Komend schooljaar hopen we door te kunnen gaan met dit project. Of we daar weer subsidie voor krijgen is op dit moment nog niet duidelijk.

We krijgen geen sponsoring van bedrijven.

Huisvesting en investeringen

Omdat de school in 2010 is gerenoveerd hebben wij vooral te maken met onderhoud. Zo hebben we 2015 een dakrenovatie laten uitvoeren en is door de gemeente Alkmaar een financiële bijdrage toegekend vanuit het programma onderwijs huisvestingsvoorzieningen 2014. In 2018 hebben we nieuwe verwarmingsketels laten installeren. Dat betekent dat er geld is geïnvesteerd in isolatie om de school duurzamer te maken. Het gebouw aan de Raadhuisstraat willen we graag verbouwen zodat De Vlinderboom (BSO) een ruimte krijgt voor peuter- en naschoolse opvang. Wij verhuren nu nog ons 3^e kleuterklaslokaal aan hen; maar vanwege de groei van het leerlingenaantal hebben we dit lokaal in 2020-2021 zelf weer nodig. Als het financieel mogelijk is dat de verbouwing plaats gaat vinden (Ithaka, Waarborgfonds, medewerking gemeente, investering door Vlinderboom) willen we graag onze samenwerking met de Vlinderboom voortzetten op weg naar de vorming van een IKC.

AVG Binnen Ithaka verband wordt er gewerkt aan AVG en privacywetgeving. Op de scholen zijn de eerste awareness trainingen geweest. De komende twee jaar wordt het beleid verder vormgegeven op stichtingsniveau.

3. Identiteit, missie, visie en kernwaarden

- voor Ithaka als geheel (uit SBP) *zie hoofdstuk 2*
- aanvullende onderscheiding (speerpunten) per school : *zie hoofdstuk 8*

De missie van De Sterrenzanger

“Een leerling die enthousiast en betrokken is, leert beter”, is de missie van onze school. We zorgen er daarom voor dat de leerstof op onze school aansluit bij de ontwikkeling van de leerling en niet andersom. Het vrijeschoolbasisonderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur. Ons onderwijs is erop gericht om “aan te vonken” en niet om “af te vinken.”

De missie van onze school is door Rudolf Steiner als volgt verwoordt: “De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de sociale orde te kunnen invoegen, maar wel wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden.” “Pas dan kan de opgroeiende generatie steeds opnieuw de maatschappij met nieuwe krachten verrijken.”

Een kind dat enthousiast en gemotiveerd is leert beter. Enthousiasme komt van het griekse en theos, wat betekent “’t goddelijke”, “in god”. Een enthousiast kind krijgt het letterlijk en figuurlijk warm en verbindt zich met de wereld. En waar je je mee verbindt, daar wil je je voor inzetten, nu en later. Zo leren kinderen zelf betekenis en richting te geven aan hun leven. En kunnen hun plek vinden in de huidige, snel veranderende samenleving. Mensen die creatief hebben leren denken zijn op nieuwe ontwikkelingen voorbereid.

Onze cultuur wordt individueler. Op onze vrijeschool leren kinderen zelfstandig (ver)werken, samenwerken, zelfstandig en zelfverantwoordelijk te leren. Er wordt veel aandacht besteed aan het vergroten van de leervaardigheden en de leerhouding van de kinderen. Als er in voldoende mate voldaan wordt aan de behoefte aan relatie, autonomie en competentie, dan is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren! Dat geven wij o.a. vorm d.m.v. Anders Evalueren: werken met assessments, portfolio’s samenstellen en presenteren binnen de cyclus van 2x per jaar leerkracht-kindgesprekken over het welzijn en het leren (eigen leerdoelen) van de kinderen.

Persoonlijke aandacht is erg belangrijk. Een kind hoort op een veilige en prettige plek te kunnen leren en gezien te worden. Gekend, erkend en herkend worden. Dat willen kinderen elke dag weer. Dat begint al ’s morgens met handen geven bij de deur. Iedere leerkracht geeft een hand aan de leerling en noemt de naam. De leerkrachten zeggen samen een spreuk voordat ze met de kinderen gaan werken, de start van de dag, zodat we ons iedere dag opnieuw bewust zijn van de verbinding met de kinderen en met elkaar.

Binnen deze missie stelt de school zich ten doel modern, kwalitatief hoogwaardig vrijeschool onderwijs te bieden aan leerlingen van 4 – 12 jaar en daarbij zoveel als nodig en mogelijk de ouders of verzorgers te betrekken.

De lesstofopbouw vanaf de kleuterklas tot en met onderbouwklassen sluit aan bij de leeftijdsfasen van de kinderen. (periodeonderwijs, oefeningen taal en rekenen en breed aanbod van creatieve en kunstzinnige vakken door de jaren heen)

De inrichting van het schooljaar loopt met aandacht voor een gezond dagritme en aandacht voor de seizoenen, die ook door de jaarfeesten tot ervaring worden gebracht.

Er wordt gedifferentieerd in werkvorm en niveau, op basis van de onderwijsbehoefte van de kinderen. Wij hebben de leerlingenpopulatie goed in kaart.

De visie van De Sterrenzanger

Het pedagogisch denken en handelen van leerkrachten in de vrijeschool vindt zijn uitgangspunt en inspiratie in de antroposofie. Een kind wordt in zijn gehele wezen aangesproken door het vrijeschoolonderwijs. Hoofd, hart en handen worden voortdurend betrokken in een levendig en kleurrijk pedagogisch klimaat met afwisselende didactische werkvormen. De leeftijd(sfase) van een

kind vormt de basis voor de daarop afgestemde inhoud van het onderwijs. Dat wordt onder andere zichtbaar in de school door het leerplan en het pedagogisch- en didactisch handelen, gericht op het bewerkstelligen van een evenwichtige ontwikkeling in de drie levensgebieden van een kind, in denken, voelen en willen.

Leerstof is tevens voeding voor de persoonlijke ontwikkeling.

Het uitgangspunt in de kleuterklassen: mijn spelen is leren.

Ook bij vakken als spelling en grammatica én rekenen en wiskunde wordt zoveel mogelijk de totale mens aangesproken. Verder zien we dit in: het aanbod voor muziek, ambacht en kunstzinnige vakken: schilderen, tekenen, boetsen en euritmie. Variatie in leervormen, bijv. rekenen met concrete materialen, uitdagende opdrachten, leren met beweging en leren door verbeelding.

Antroposofie is de bron van waaruit wij werken.

De antroposofische levenswijze, sluit goed aan op de huidige tijdgeest. Wij hebben momenteel de wind mee en groeien als organisatie. Gezonde voeding en het gebruik van duurzame, natuurlijke materialen, zorg/aandacht voor de natuur en het milieu zijn een trend.

Vanuit de wetenschap komt de laatste jaren steeds meer bewijs dat bewegingsonderwijs en kunstzinnige vorming een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de hersenen. Juist het innovatieve deel van het brein wordt er door aangesproken. Wij zien in de groeicijfers en de tevredenheid van ouders (zie inspectierapport juni 2016 en WMKpo ouderenquête 2017) van de laatste jaren een bevestiging van de pedagogische meerwaarde van het vrijeschoolonderwijs.

De kernwaarden van De Sterrenzanger

Op onze school heerst een professionele cultuur; een onderzoekende houding vinden we belangrijk, zowel voor kinderen, leerkrachten als ouders. Op onze school gaan we uit van de individuele ontwikkeling van ieder kind. We hebben aandacht en dragen zorg voor goede communicatie met de ouders/verzorgers. Rust, ritme, structuur, warmte, veiligheid en betrokkenheid zijn belangrijke kernwaarden bij ons op school. Wij proberen ons onderwijs zó vorm te geven dat de kinderen de kans krijgen om zich met de wereld om hen heen te verbinden. En dat kinderen in die wereld leren begrijpen hoe de eigen vaardigheden en inspiraties zich verhouden tot datgene wat al in de cultuur bestaat. Het gaat om respectvol omgaan met elkaar, met de natuur en alles wat daarin leeft. Daarnaast het leren kennen van de verhouding tussen tijd en ruimte. Juist daardoor krijgen kinderen de kans om te ontdekken hoe ze kunnen bijdragen aan het vormen van de cultuur. "Ik zie rond in de wereld", waarbij het uiteraard niet bij rondkijken alleen blijft! Ons onderwijs helpt om 'groot te worden' (vol-wassen) en zelfstandig te handelen op de drie domeinen van goed onderwijs: kwalificatie, socialisatie en subjectivering (persoonsvorming).

Zie verder hoofdstuk 8: Planning 2019-2023 "algemene doelen en richting school".

4. Onderwijskundig beleid

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) zijn in artikel 2 twee taken aan het basisonderwijs opgedragen:

- het geven van onderwijs aan leerlingen vanaf vier jaar;
- het leggen van de grondslag voor aansluitend vervolgonderwijs.

Het bestuur legt in het schoolplan vast hoe het deze taken vormgeeft (art. 12 WPO).

In de vrijescholen spreken we van kleuterklassen (groep 1 en 2) en de onderbouwklassen 1 t/m 6 (groep 3 t/m 8). In elke klas zitten leerlingen van gelijke leeftijd bij elkaar. De klassen worden waar mogelijk meerdere jaren door dezelfde leerkracht begeleid. Dat maakt de klassen tot bijzondere sociale gemeenschappen waarin kinderen zich in een vertrouwde sfeer kunnen ontwikkelen en ontplooiën. De lesstof is niet uitsluitend leer- en oefenstof maar in eerste plaats ontwikkelingsstof; een middel waaraan kinderen zich zo volledig mogelijk, naar hoofd, hart en handen kunnen ontwikkelen.

Bestuur en scholen van Ithaka dragen zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen en richten het onderwijs zodanig in dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het onderwijs wordt op de voortgang in hun ontwikkeling afgestemd en deze voortgang wordt getoetst. Het aanbod voldoet aan de kerndoelen en referentieniveaus. Scholen streven ernaar leerlingen jaarlijks in ieder geval de wettelijke minimumresultaten te laten behalen op de kernvakken van het onderwijs.

Het streven op alle scholen is om alle kinderen na het PO uit te laten stromen naar het VO op het niveau dat past bij hun aanleg en mogelijkheden.

De scholen binnen Ithaka hebben zich voorgenomen de eigen ambities in de komende jaren verder te expliciteren en ontwikkelen. Daarbij gaat het met name om de ontwikkelingsdoelen die binnen vrijescholen nagestreefd worden.

De weg waarlangs de scholen binnen Ithaka al deze doelen bereiken, zowel de ontwikkeling van de taal- en rekenvaardigheden als de meer algemeen menselijke ontwikkelingsdoelen, verschilt van school tot school. Ithaka kent geen centraal vastgesteld leerplan of voorgeschreven methodes.

a. uitwerking wettelijke voorschriften, doelstelling en inhoud van het onderwijs
(basis: zie bijlage 2 Brochure 'Het schoolplan verandert')

leerplan incl. burgerschapskunde, lessentabellen en onderwijstijd

b. eigen opdrachten (ambities)

c. pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat

d. zorg voor veiligheid op school

e. schoolondersteuningsprofiel en SWV (welke ondersteuning leveren we?)

a. Uitwerking wettelijke voorschriften, doelstelling en inhoud van het onderwijs

Leerplan incl. burgerschapskunde, lessentabellen en onderwijstijd

Voor de urenverantwoording, lessentabellen en onderwijstijd verwijzen wij naar onze schoolgids, te vinden op onze website www.desterrenzanger.nl

De kernvakken: Leerstofaanbod

Binnen ons onderwijs staat de onderwijsbehoefte van de leerlingen centraal. Het uitgangspunt hiervoor vormen de ontwikkelingsfasen van het kind: een kleuter leert anders dan een achtjarige en die weer dan een elfjarige. De leerkracht ontwerpt daarom zoveel mogelijk het aanbod zelf.

Het leerplan van de vrijescholen is door de Vereniging van Vrijescholen samengevat in "Ik zie rond in de wereld" (www.ikzierondindewereld.nl) Hierin zijn ook de kerndoelen en tussendoelen opgenomen.

Het leerstofaanbod van De Sterrenzanger voldoet aan de kerndoelen.

Door de Begeleidingsdienst voor vrijescholen en Driestar educatief (partner van ParnasSys) zijn er modules beschikbaar gesteld in ParnasSys, de zogenaamde vrijeschoolleerlijnen. Sinds augustus 2017 heeft De Sterrenzanger een abonnement op deze modules voor taal, rekenen en zaakvakken. De modules bieden volgdoelen en aanboddoelen voor taal, rekenen en zaakvakken. *Volgdoelen:* per leerling registreren we of het doel behaald is. *Aanboddoelen:* deze plannen we in integreren ze in onze lessen. De doelen worden aangegeven voor 8 jaar en er zijn vier periodes per jaar voor rekenen/spellen/technisch lezen vanaf klas 1. Er zijn in totaal 7 leerlijnen voor taal (kleuters t/m klas 6); spelling, technisch lezen. Dit sluit aan bij onze methodiek Zo Leer je Kinderen Lezen en Spellen. Voor rekenen zijn er 4 leerlijnen voor kleuters t/m klas 6 die aansluiten bij Citotoetsen, BOOM SVT toetsen en IEP eindtoets. De module ondersteunt Handelingsgericht werken en Ontwikkelingsgericht werken; werken in (kleine) groepen. We hebben hiermee een instrument waarmee we én de ontwikkeling van de individuele leerlingen én die van de groep goed en overzichtelijk in kaart kunnen brengen. (leerlijnenprofielen per leerling of per groep en streefplannen per leerling) Analyse van de ontwikkeling geeft houvast om het onderwijs goed aan te laten sluiten bij de mogelijkheden en niveaus van de leerlingen. Daarnaast biedt het een praktisch hulpmiddel om het periodeonderwijs vorm te geven waarbij de leerkrachten in de zogenaamde "sublesgroepen" de doelen selecteren en beschrijven tijdens welke activiteiten en op welke manier er aandacht wordt besteed aan de doelen. Tevens beschrijft de leerkracht de differentiatie in de sublesgroepen op 3 niveaus en evalueert de differentiatie na afloop van de periode.

Verder worden voor de verschillende onderwijsgebieden ondersteunende (oefen)methodes gebruikt.

Vakken, methodes en toetsinstrumenten

Vak	Methode	Toetsinstrument
Begrijpend lezen	Nieuwsbegrip ; Bliksem	BOOM SVT
Rekenen	Rekenrijk	CITO
Taal (spelling, technisch lezen, werkwoordspelling)	ZLKLS; Staal	BOOM SVT
Heemkunde	Klas 1 t/m 4 6 tot 8 weken per schooljaar	Anders Evalueren (eigen toetsen)
Geschiedenis		idem
Aardrijkskunde	Klas 4 t/m 6 6 tot 8 weken per schooljaar	idem
Dierkunde	Klas 4 5 tot 6 weken	idem
Plantkunde	Klas 5 6 tot 7 weken	idem
Mineralogie	Klas 6 3 tot 4 weken	idem
Meetkunde	Geïntegreerd in rekenen + geometrie 3 weken klas 6	idem
Natuurkunde/techniek	Klas 6 4 weken	idem
Engels	Just do it klas 4, 5 en 6	Idem
Verkeer	Jeugdverkeerskrant VVN ANWB Streetwise	Praktisch en theoretisch verkeersexamen

	Gesubsieerde verkeerslessen Via VVN	
--	--	--

Toets kalender Sterrenzanger 2018 2019

	Klas	september	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni
	Kleuters	KVS*	KVS*		KVS*	KVS*	KVS*	KVS*	KVS* leerrijpheidsonderzoek door IBER	KVS*	KVS* Eindverslag
HERFSTSIGNALERING	1		Herfstsignalering (methodetoets rekenen, grafemetoets, dictee, automatisering motorisch)								
LEZEN leestoetsen worden afgenomen door de IBER	1					SVT leestoets			SVT leestoets *		
	2		SVT leestoets *						SVT leestoets *		
	3		SVT leestoets *						SVT leestoets *		
	4		SVT leestoets *						SVT leestoets *		
	5		SVT leestoets *						SVT leestoets *		
	6		SVT leestoets *								
REKENEN	1					Cito RW M3					Cito RW E3
	2					Cito RW M4					Cito RW E4
	3					Cito RW M5					Cito RW E5
	4					Cito RW M6					Cito RW E6
	5					Cito RW M7					Cito RW E7
	6					Cito RW M8					
SPELLING	1								SVT spellingtoets blok 1&2 B		
	2		SVT spellingtoets blok 1&2 versie A						SVT spellingtoets blok 2&3 B		

	3		SVT spellingtoets blok 2&3 versie A					SVT spellingtoets blok 3&4 B	
	4		SVT spellingtoets blok 3&4 versie A					SVT spellingtoets blok 4&5 B	
	5		SVT spellingtoets blok 4&5 versie A					SVT spellingtoets blok 5&6 B	
	6		SVT spellingtoets blok 5 & 6 versie A						
WWSPELLING	5		SVT spellingtoets blok 1&2 versie A					SVT spellingtoets blok 1&2 B	
	6		SVT spellingtoets blok 2&3 versie A						
BEGR.LEZEN	3		SVT Begrijpend lezen toets groep 4					SVT Begr. lezen toets groep 5	
	4		SVT Begrijpend lezen toets groep 6					Niet in afwachting versie B	
	5		SVT Begrijpend lezen toets groep 7					Niet in afwachting versie B	
	6		SVT Begrijpend lezen toets groep 8						
SOC.EMO	1								
	2								
	3								
	4		WMKPO						
	5		WMKPO						
	6		WMKPO						
NIO	6			NIO in overleg met IBers welke leerlingen in aanmerking komen					
DMT	1 t/m 6					DMT			DMT
IEP	6							IEP	
DMT januari en juni alleen bij de kinderen met een D of E op de DMT en veronderstelling van dyslexie. KVS = kleutervolgsysteem Januari/juni DMT en AVI bij alle D/E leerlingen									

Onderwijsaanbod

De onderwijskundige vormgeving van de school/ De ordening van het onderwijs.

Klassen en groepen

In de vrijeschool spreken we van de kleuterklassen (groep 1 en 2) en de klassen 1 t/m 6 (groep 3-8). In de klassen zitten leerlingen van gelijke leeftijden bij elkaar in groepen die door de jaren heen bij elkaar blijven. Waar mogelijk worden de klassen meerdere jaren door dezelfde leerkracht begeleid. Dat maakt de klassen tot bijzondere sociale gemeenschappen waarin in een vertrouwde sfeer de kinderen zich kunnen ontplooiën.

De kleuterklassen

In de kleuterklassen zijn de groepen 1 en 2 geïntegreerd. In deze periode is de nabootsing een belangrijk didactisch middel. In allerlei spel- en bewegingsvormen doet de leerkracht daarop een beroep. Maar ook tussen de oudere en jongere kleuters is de nabootsing een wezenlijk middel om vaardigheden over te dragen.

Voor het taalonderwijs worden geen standaardmethodes gebruikt.

- De kerndoelen 1 t/m 3 betreffende het mondeling onderwijs worden gerealiseerd in:
 - de taalrijkdom die de leerkracht overbrengt in het eigen taalgebruik,
 - de keuze van verhalen en seizoen- en ambachtsspelen.
 - het stimuleren van het taalgebruik in het klassikaal spreken van teksten van spelen, gedichten en spelletjes.
- De kerndoelen 4 t/m 9 ten aanzien van het schriftelijk onderwijs komen in de hogere leerjaren actief aan de orde. In de kleuterklas is het tekenen nog een belangrijk middel waarin 'informatie' uit verhalen en inhouden wordt afgebeeld door de kinderen.. De uitwisseling tussen de leerlingen over wat en hoe je de inhouden kunt afbeelden is van belang in het leerproces.
- Taalbeschouwing, zoals geformuleerd in de kerndoelen 10 t/m 12 biedt nog weinig concrete aanknopingspunten voor de kleuters, maar de leerkracht draagt er zorg voor dat de basale woordkennis die nodig is voor alle vakken degelijk aangelegd wordt.

In de vrijeschoolleerlijnen in ParnasSys worden alle kerndoelen en tussendoelen aangegeven voor taal voor kleuterperiode 1 en kleuterperiode 2. Taal: mondelinge taalvaardigheden (spreken en luisteren) en voor beginnende geletterdheid.

Het rekenonderwijs maakt geen gebruik van standaardmethodes. Er wordt nog geen direct beroep gedaan op de exacte vaardigheden van de rekencultuur. Anderzijds wordt de rekennatuur van de leerlingen gestimuleerd een breed aanbod van spel- en bouw materiaal, waarin de leerlingen door proberen, beleven, vergelijken rekenkundige en wiskundige ervaring opdoen.

- De kerndoelen 23 t/m 25 ten aanzien van wiskundig inzicht en handelen krijgen dagelijkse aandacht in het vrije spel, waarbij de leerling zelf kiezen kan uit het didactische spel materiaal dat in de klassen voorhanden is. Omdat ook hier geldt 'de wereld leren kennen', hecht de school er aan dat de kinderen die ervaring opdoen aan mooi en natuurlijk materiaal. Daarmee kunnen ze voor het rekenen hoeveelheden kralen of kastanjes ordenen, maar evenzeer met blokken construerend bouwen.
- De kerndoelen Getallen en Bewerkingen 26 t/m 31 komen pas in de hogere leerjaren expliciet aan de orde. In de kleuterklassen leren de kinderen aan de hand van liedjes en spelen de telrij, leren ze hoeveelheden vergelijken bij het uitdelen van materiaal of bijvoorbeeld fruit of drinken. Ook bij handwerken en handvaardigheid speelt schatten van hoeveelheden en gewicht een rol.
- De kerndoelen 32 en 33 betreffende meten en meetkunde krijgen aandacht in het vrije spel, waarin het bouw- en constructiemateriaal het construeren van allerlei vormen stimuleert. Ook bij het (vorm-)tekenen wordt het weergeven en beleven van allerlei vormen en figuren actief aangesproken. Bij

handvaardigheid, euritmie, koken en bakken komen hoeveelheden (van hoeveelheid zout tot het aantal stappen) actief aan de orde.

In de vrijeschoolleerlijnen in ParnasSys worden alle kerndoelen en tussendoelen aangegeven voor rekenen voor kleuterperiode 1 en kleuterperiode 2. Rekenen: getallen; meten en meetkunde.

De vakgebieden ten aanzien van de oriëntatie op jezelf en de wereld komen aan de orde in:

- de verhalen uit de vertelstof van de sprookjes;
- de seizoen- en ambachtsspelen waarin cultureel erfgoed wordt uitgebeeld in gebaar, woord en vorm. Ook aspecten van kennis van de natuur worden zo door de kinderen beleefd.

In de vrijeschoolleerlijnen In ParnasSys worden ook de kerndoelen aangegeven voor de motorische ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

De klassen 1 t/m 3

Als de kinderen schoolrijp worden kunnen ze de stap maken naar het expliciete leren. Er ontstaat ruimte tussen de binnenwereld van het kind en de buitenwereld: een voorwaarde om te kunnen leren. Ook zijn de kinderen nu in staat om bewust met de leerstof om te gaan in persoonlijke werk- en leeropdrachten en kunnen de kinderen zich allengs langer concentreren.

In deze leerjaren wordt de basis gelegd voor de taal- en rekenvaardigheden. Voor deze vakken werd in de vrijeschool oorspronkelijk de leerstof door de leraren zelf ontworpen. Onze school heeft er echter voor gekozen hiervoor nu gebruik te maken van standaardmethodes. Langs de weg van deze methodiek worden de kerndoelen voor deze vakken gerealiseerd. Bij het introduceren van de leerstof kiest de leerkracht vaak voor didactische werkvormen die in de doelstellingen van het vrijeschoolonderwijs passen zoals: beeldend beleven, ontdekkend oriënteren, uitbeeldend verwerken.

Het leerstof gebied 'Kennis van de leefomgeving', omvat de vakken die in de kerndoelen worden omschreven als: 'mens en samenleving', 'natuur en techniek', 'ruimte' en 'tijd'.

In deze leerjaren worden deze vakken uitgewerkt in het vak 'heemkunde', waarin de kinderen de wereld leren kennen. De natuur, de seizoenen, het jaarverloop spelen daarin een belangrijke rol. We gaan daarbij niet uit van het wereldbeeld van de huidige media, maar van basale waarden waarbij eerbied voor de natuur, respect voor de medemens, verbinding met het culturele erfgoed van ons land de leidraad zijn. We menen dat we daarmee in deze levensfase een belangrijke basis leggen voor de verworvenheden die in de kerndoelen 34 t/m 45 zijn geformuleerd.

In de derde klas krijgt de heemkunde een specifiekere richting in de periodes over de boerderij en wonen en bouwen en ambachten. De leerlingen zijn daar actief bij betrokken in tuinbouwactiviteiten en het zelf bouwen met steen en cement. Waar in de voorliggende jaren de heemkunde nog veelal beeldend was, wordt het onderwijs nu praktisch en concreet.

De vertelstof omvat in deze drie leerjaren respectievelijk sprookjes in klas 1, fabels en heiligenverhalen in klas 2 en verhalen uit het Oude Testament in klas 3. De verhalen ondersteunen de psychische ontwikkeling van de kinderen. De sprookjes sluiten nog aan bij de eerdere belevingswereld van de kleuter en schilderen hoe je als mens op weg gaat de wereld in; de fabels leiden het kind uit de eigen kleine egocentrische zelfbeleving naar de ontmoeting met de ander, waarbij de heiligenlegendes aan de tweestrijd van de fabeldieren een ethisch aspect toevoegt. In de verhalen van het Oude Testament – verteld als mythologie en niet als religieuze inhoud – wordt aan het voorgaande nu het aspect van de eigen keuze gekoppeld in de verhalen van het Joodse volk en hun tocht naar het beloofde land: committeer je je aan een hoger doel, of kies je in de eerste plaats voor jezelf?

De klassen 4/m 6

In de vierde klas maakt het kind een duidelijke verandering door. De voorliggende jaren, waarin het kind zich nog als vanzelfsprekend met de wereld verbonden voelde worden afgesloten. Het kind gaat zijn eigen identiteit beleven en ervaart dat het een plaats zal moeten vinden in de wereld. De vertelstof in de klassen 4,5 en 6 ondersteunt deze beleving. In de vierde klas worden de verhalen uit de Germaanse mythologie verteld. In deze verhalen uit de Edda, gaat de godenwereld ten onder en komt de mens alleen te staan. In de vijfde klas is er in de Griekse Mythologie wel een godenwereld, maar deze vertegenwoordigt veel meer het noodlot waaraan de mens het hoofd moet bieden, waar over gefilosofeerd kan worden en die verstand en slimheid van de mens vraagt. In de zesde klas worden de verhalen nog 'aardser' in de verhalen uit de Romeinse mythologie. Nu gaat het over het veroveren van een plek in de wereld en vervaagt de scheidslijn tussen mythe en geschiedenis.

Voor Taal en Rekenen worden ook in deze klassen standaardmethodes gebruikt, op eenzelfde didactisch-creatieve manier als in de voorgaande jaren. Daarmee worden de kerndoelen voor deze vakken gerealiseerd.

In de vrijeschool speelt het gesproken woord een belangrijke rol. De vertelstof laat dat al zien, maar ook in de rol van de leerkracht wordt dat duidelijk. De leerkracht brengt de leerstof over van persoon tot persoon, anders dan leerboeken die de kennis veel meer formaliseert. Ook bij taal en rekenen speelt de rol van de leerkracht een belangrijke rol. Het geeft de kinderen vertrouwen en houvast en de leerkracht verpersoonlijkt het plezier dat je kunt hebben in de verschillende vakken. Het periode-onderwijs brengt de kinderen van de ene beleving in de andere, gekleurd door de persoonlijke toets van de leerkracht.

De belangrijke leergebieden van de kerndoelen 34 t/m 39 over mens en samenleving krijgen door deze manier van lesgeven inhoud. In het vrijeschool vallen deze aspecten onder het vakgebied 'levenskunst', een term die de leerlingen niet horen, maar die in alle andere vakken doorwerkt. De kinderen leren in gesprekken standpunten in te nemen, kennis van meningen te nemen, te filosoferen over de wereld. De taal is daarbij een belangrijk middel en de kerndoelen voor het mondeling taalgebruik (1 t/m 3) worden hier op een pedagogische wijze ingevuld.

Kennis van de leefomgeving omvat de periodevakken: dierkunde (klas 4), plantkunde (klas 5), Natuur en techniek (klas 6), aardrijkskunde en geschiedenis. In deze vakken is de werkwijze van de vrijeschool belangrijk: beleving, kunstzinnige verwerking, eigen ontdekkingen en het maken van werkstukken, geven kleur aan het onderwijs.

In alle vakken van dit leergebied, wordt uitgegaan van beelden. Bij plant- en dierkunde gaat het niet om feitjes, maar om het verkennen van de wereld van planten en dieren en de verbondenheid van de mens met deze rijken: hoe vinden de planten een plaats op aarde; wat zijn specifieke eigenschappen en vaardigheden van die diersoorten.

In de aardrijkskunde wordt de kinderen een globaal beeld gegeven van de wereld, waar overal mensen leven en werken; onder omstandigheden die – geografisch bepaald - heel verschillend zijn. Geologie en weerkunde zijn ook een onderdeel van deze globale aanpak. Op specifieke wijze worden hiermee de kerndoelen voor 'Ruimte' (47 t/m 50) uitgewerkt.

Ook het vak geschiedenis volgt een grote lijn langs de wegen van de grote cultuurperiodes die tot in onze eigen tijd leiden. Niet de feitenkennis staat voorop, maar de beleving: kun je je als kind een oude Egyptenaar, Griek of Middeleeuwer voelen. Vanuit deze beleving – door de leerlingen weergeven tekeningen en schildering, gedichten, werkstukken en spreekbeurten – maken de leerlingen zich ook de kennis van deze vakken eigen.

Zo realiseert de vrijeschool haar uitgangspunt: leren is de wereld leren kennen en jezelf leren kennen.

Handvaardigheid, kunstvakken en beweging

Deze vakgebieden werken door in alle klassen in onze school. Het zijn geen geïsoleerde vakken, maar de vaardigheden van deze gebieden worden in alle lessen angewend. Leren en bewegen is een belangrijk didactisch middel. Het ritmische aspect van het rekenen kun je bewegend weergeven en ervaren; maat en metrum in de taal kun je met je voeten beleven. De vaardigheden van schilderen en tekenen heb je nodig om je eigen periodeschrift te maken: het leerboek dat de leerling zelf maakt en illustreert. Muziek leert de kinderen gevoelens te ervaren en te uiten. Het samen zingen en musiceren is de basis voor het samen leren.

Handwerken en handvaardigheid geeft de kinderen technisch inzicht, waarbij rekenen opeens een hulpmiddel is om een werkstuk te maken.

In het bijzondere vak euritmie dat in alle klassen door een vakleerkracht gegeven wordt, leren de kinderen zichzelf in de ruimte beleven en verbindt de beleving van muziek en woord de buiten- en binnenwereld.

In het toneelspelen leren de kinderen zich in tijd en omgeving in te leven, oefenen ze hun spreekvaardigheid, en hebben ze een werkvorm om in rollenspel uit te beelden wat ze beleefd en geleerd hebben.

In de gymnastieklessen vergroten de kinderen hun fysieke vaardigheden en leren ze sportief samenspelen en rekening houden met elkaar.

Deze vakken die het in de Kerndoelen 'Kunstzinnige Oriëntatie' en 'Beweging' met vijf schamele kerndoelen moeten doen (54-56/57-58), vormen in onze school de rijke grondslag van ons onderwijs.

Burgerschapskunde

Actief burgerschap en sociale integratie/ mensenrechteneducatie: Dit is geen apart vak op onze school; de houdingen, vaardigheden en inzichten die wij kinderen willen leren zijn ingevlochten in ons leerplan en dagelijks (leerkracht)handelen. Onze visie is dat onderwijzen ook opvoeden is. We werken d.m.v. ons gehele aanbod voor de brede ontwikkeling aan democratie, participatie en identiteit oa. Regenboogtraining, bewegende klas, kunstzinnige vorming, drama/toneellessen, buitenonderwijs, natuurspeelpleinen, portfoliopresentaties aan ouders/ assessments afnemen, kindgesprekken, veilig sociaal klimaat, duidelijke regels en afspraken (normen en waarden) in de klas en op school. Samenwerken, communicatie zijn belangrijke thema's binnen de socialisatie, op weg naar volwassenheid.

Maatschappij in het klein

De school is voor de leerlingen een belangrijk oefenveld voor het verwerven van maatschappelijke vaardigheden. De eigen klas is een groep die gedurende een reeks van jaren bij elkaar blijft, begeleid door een leerkracht die zich voor meerdere jaren met een klas verbindt. Binnen het geheel van de school leren de kinderen om vanuit deze groep ook relaties aan te gaan met de (kinderen uit) andere groepen.

De school stimuleert dat naast genoemde domeinen ook door:

- Samenspelen op de natuurspeelpleinen; verschillende klassen met elkaar.
- Bij jaarfeesten en sportdagen pluriforme groepen samen te stellen van 6 t/m 12-jarigen.
- De kinderen elkaar werk te laten zien op gebied van kunst, beweging en toneel.
- De kinderen houden 2x per jaar een portfoliopresentatie aan hun ouders.

- De kinderen houden 1x per jaar een klassendoorbreekende Grote Rekendag
- De oudste kinderen van de school hebben de leiding bij een aantal jaarfeesten, zoals Michaëlsfeest (drakenbouwen) Sint Maarten (klas 6 organiseert dit voor klas 1, 2 en 3), Sint Jansfeest (eten rond delen) etc.
- Op de voorjaarsmarkt 1x per jaar helpen de oudere kinderen de jongere met activiteiten.

Sociale vorming is van groot belang in de vrijeschool. Leerstof wordt gezien als ontwikkelingsstof die vormend werkt op de totale persoonlijkheid. De kinderen leren zich via het kunstzinnige, beeldende levende onderwijs te verbinden met de leerstof. Door de verbinding ontstaat enthousiasme voor de leerstof en liefde voor mens en wereld.

Respect voor elkaar.

De klassenleerkrachten geven bij de deur ieder kind een hand en begroeten het kind. Dit is niet alleen een omgangsvorm, maar het maakt ook dat het kind zich gezien weet. Door de ochtendspreuk die daarna klassikaal gezegd wordt, wordt de stap van buiten naar de schoolgemeenschap gemarkeerd.

Schoolregels

In de schoolregels is aangegeven waarop wij de kinderen aanspreken op de omgang met elkaar:

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zich veilig en geborgen voelen op onze school. Samen met de kinderen hebben we de volgende afspraken gemaakt, zodat de school voor iedereen een veilige en fijne plek kan zijn.

1. Toon respect voor elkaar en voor je omgeving.
2. Houd rekening met elkaar.
3. Wees beleefd en luister naar elkaar.
4. Lok geen ruzie uit.
5. Los problemen pratend op.
6. Hinder elkaar niet bij het spelen.
7. Zeg 'stop' wanneer je iets niet prettig vindt.
8. Sluit geen kinderen buiten.
9. Discrimineer iemand niet om zijn/haar uiterlijk.
10. Als je merkt dat iemand gepest wordt, meld je dat bij een leerkracht.
11. Wees voorzichtig met de spullen van een ander.

Pestprotocol

Op onze website en in onze schoolgids staat ons pestprotocol waarin beschreven is hoe pestgedrag aangepakt wordt. We hebben een schoolcontactpersoon voor leerlingen en ouders (zie website en schoolgids).

Wij besteden aandacht aan de voornaamste kerndoelen voor het Primair Onderwijs voor wat betreft burgerschap en integratie: kerndoelen 34 t/m 39.

34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

- 35 De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- 36 De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger
- 37 De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen
- 38 De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvatting van mensen.
- 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu

KERNDOELEN IN DE OPEENVOLGENDE KLASSENGROEPEN

In klassengesprekken komen omgangsvormen, waarden en normen expliciet aan de orde.

Regenboogtrainingen worden gegeven in alle klassen, van kleuters t/m klas 6.

In de pauzes is strikt toezicht op de pleinen met twee leerkrachten per plein.

Omgangsvormen en waarden en normen zijn voor volwassenen een onderdeel van het alledaagse leven. Voor de kinderen geldt dat evenzeer. In onze school zijn pedagogische doelen vanzelfsprekend verweven met het geheel van het onderwijs.

In onderstaande kerndoelen voor de diverse vakken worden bovenstaande kerndoelen 34 t/m 39 mede gerealiseerd.

Kleuterklas

taal

37. De kinderen kunnen zich in een (groeps)gesprek houden aan elementaire regels.
De kinderen leren hun mening verwoorden.

leefomgeving

35. De kinderen verkennen voedingsmiddelen en (helpen) deze bereiden in de klas.
38. De kinderen ontwikkelen tijdsbegrip ten aanzien van generaties van grootouders/ouders/kinderen
39. De kinderen leren eerbied hebben voor de natuur.
De kinderen leren bewust met het eigen milieu om gaan.

beweging

34. De kinderen kunnen – onder toezicht van de leraar – rekening houden met elkaar.
De kinderen kunnen hun eigen bewegingsmogelijkheden inschatten.

levenskunst

35. Kinderen kunnen zich – onder leiding van de leraar – verantwoord gedragen t.a.v. veiligheid bij
het spelen.

De kinderen hebben oog voor de netheid in de klas; de gang en op de speelplaats

De kinderen ervaren de kwaliteit van speelgoed, verbruiksmateriaal, inrichting. Ook van de zorg die besteedt wordt aan eten en drinken.

De kinderen verkennen de eigen omgeving t.a.v. dingen die mensen in de wereld doen in ambachts- en cultuurspelen.

De kinderen ervaren de kwaliteit van speelgoed, verbruiksmateriaal, inrichting. Ook van de zorg die besteedt wordt aan eten en drinken.

37/38 De kinderen zich kunnen aanpassen aan de sfeer in de klas afhankelijk van de activiteit.

De kinderen kunnen zich aanpassen aan de specifieke sfeer bij een gebeurtenis

De kinderen eren kunnen omgaan met verschillen tussen kinderen wat betreft gedrag of achtergrond.

De kinderen kennen elementaire omgangsvormen

De kinderen kennen elementaire omgangsvormen

De kinderen kunnen zich verbinden met inhoudelijke aspecten van gebeurtenissen.

De kinderen kunnen zich identificeren met 'het goede' zoals dat een rol speelt in verhalen.

De kinderen ervaren het veilige grondgevoel: de wereld is goed.

De kinderen luisteren naar de verhalen die de leraar vertelt.

Klas 1-2

taal

37. De leerlingen kunnen in een groepsgesprek elementaire regels in acht nemen.

Leefomgeving

35. De leerlingen leren meer verantwoordelijkheid dragen voor hun gedrag in het verkeer

38. De leerlingen weten uit eigen ervaring dat het in andere landen er heel anders uitziet en toegaat.

39. De leerlingen krijgen bewustzijn voor hun eigen betrokkenheid bij natuur en milieu. (Periode heemkunde)

beweging

34. De leerlingen kunnen bij spel en wedstrijdvormen op sportieve wijze met elkaar omgaan.

De leerlingen kunnen bij de oefeningen de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten.

levenskunst

34. De leerlingen kunnen zich zo gedragen dat ieder kind zich plezierig kan voelen in de school.

34. De leerlingen kunnen beredeneren waarom bepaald gedrag niet veilig is en kunnen daarnaar handelen.

35. De leerlingen kunnen afspraken ten aanzien van de zorg voor de omgeving (kastje, klas, gang, plein) toepassen

De leerlingen weten wat je op verschillende momenten in het jaarverloop doet.

De leerlingen doen ervaringen op ten aanzien van de kwaliteit van bijvoorbeeld snoep, speelgoed, materiaal, kleding en kunnen daar in een klassengesprek over praten.

37. De leerlingen kunnen zich houden aan afspraken ten aanzien van gedrag en zelfstandig handelen

in de klas.

De leerlingen weten dat er een algemene norm is ten aanzien van het eigen gedrag: dat doe je niet...

38. De leerlingen kunnen in een gesprek reflecteren over aspecten van goed en kwaad

De leerlingen kunnen eigen gewoonten en omstandigheden beschouwen ten opzichte van gewoonten van andere mensen.

De leerlingen kunnen reflecteren op de religieuze aspecten van een verhaal.

De leerlingen vertellen in klassengesprekken over de eigen spirituele ervaringen

De leerlingen weten dat er kerken en religieuze gemeenschappen zijn waarin mensen hun geloof belijden.

Klas 3-4

taal

35. De leerlingen kunnen een eenvoudig formeel gesprek voeren zoals: telefoneren; een bestelling

doen, de weg vragen of wijzen, een verzoek indienen, een verslag uitbrengen

38. De leerlingen kunnen voor een mening of standpunt opkomen, met inachtneming van andermans mening.

leefomgeving

35. De leerlingen kunnen zich oriënteren op hun stad en de omgeving vanuit perspectieven als landschap, wonen en werken, verkeer. Ook het historisch aspect speelt hierin een rol.

38. De leerlingen vergelijken vanuit eigen ervaring hun leefomgeving met gebieden waar ze kennis

van hebben (herkomst, vakantie, boeken, verhalen)

De leerlingen ontdekken dat mensen en dingen, steden en streken een geschiedenis hebben. Ze

leren aspecten van 'vroeger' kennen zonder die nog logisch in historisch perspectief te plaatsen.

39. De leerlingen ervaren dat de mens deels afhankelijk is van de natuur (landbouw) maar evenzeer

de natuur doet wijken voor zijn cultuur (steden, wegen)

De leerlingen ontwikkelen eerbied voor de natuur en het milieu en het eigen leven.

De leerlingen leren van welke energiebronnen de mensen gebruik maken en maakten.

beweging

34. De leerlingen kunnen bij spel en wedstrijdvormen op sportieve wijze met elkaar omgaan.

De leerlingen kunnen bij de oefeningen de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten.

levenskunst

34. De leerlingen kunnen verantwoording nemen voor de eigen hygiëne en de hygiëne in de klas/school

34. De leerlingen kunnen nadenken over de vraag: wat doe je elkaar aan en hoe kun je dat herstellen?

35. De leerlingen kunnen gebruik maken van elkaars kennis en vaardigheden; kunnen elkaar hulp bieden bij uitvoeren van een lesopdracht.

De leerlingen kunnen onderscheid maken tussen ambachtelijk gemaakte producten en industrieel vervaardigde producten.

De leerlingen kennen begrippen uit de gezondheidszorg (huisarts, apotheek, ziektenkostenverzekering; specialist ect.).

37. De leerlingen kunnen reflecteren op de sfeer in de klas; kunnen met hulp van de leerkracht daar

verandering in brengen.

38. De leerlingen kennen kenmerken van de culturen en het milieu van klasgenoten.

De leerlingen kunnen uitdrukking geven aan hun gevoelens ten aanzien van religieuze inhouden.

De leerlingen kennen enkele jaarfeesten uit verschillende culturen.

De leerlingen kunnen vertellen over eigen spirituele ervaringen

39. De leerlingen kunnen zelfstandig verzorgende taken in en om de school/klas uitvoeren.

Klas 5-6

Taal

35. De leerlingen kunnen een eigen standpunt verwoorden in een groepsgesprek;
Kunnen mondeling en schriftelijk communiceren volgens gangbare regels, normen en waarden.

De leerlingen beheersen de belangrijkste vormen van spreken zoals vragen stellen om informatie te verzamelen, verslag uitbrengen, iets uitleggen, iets voordragen, eigen ervaringen, meningen en waarderingen weergeven, een gesprek voeren.

37. De leerling leert een eigen standpunt verwoorden, het standpunt van anderen onderzoeken en
daarbij rekening houden met de gevoelens van anderen.

Leefomgeving

36. De leerlingen ontwikkelen een blik op de mens als burger van ons land met haar democratische grondslag, rechten en plichten.
36. De leerlingen kennen de grondbegrippen van de democratie.
De leerlingen kennen de hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
38. De leerlingen kunnen de relatie leggen tussen hun eigen leven en dat van mensen/leerlingen in vroeger tijden.
39. De leerlingen leren zien hoe de mens in de loop van de geschiedenis in het spanningsveld van cultuur en natuur leefde.
De leerlingen weten dat techniek direct verbonden is met energiebehoefte. Ze kennen de meest voorkomende energiebronnen en de consequenties van het gebruik.

Kunst – muziek

- 37/38 De leerlingen kunnen met klasgenoten praten over muziek die ze mooi vinden; kunnen hun standpunt toelichten; kunnen zich kunnen inleven in andermans voorkeur.

Handvaardigheid

35. De leerlingen kunnen een oordeel geven over de technische en artistieke aspecten van hun werkstuk.
De leerlingen ontwikkelen belangstelling voor uitingen van handvaardigheid.

Beweging toneel

37/38 De leerlingen kunnen dramatiserend inhouden uitspelen.

De leerlingen kunnen met elkaar praten over de inhoud van een toneelstuk en de wijze waarop je die kunt verbeelden.

De leerlingen kunnen over inhoud en vorm van gedramatiseerde scènes spreken.

Beweging gymnastiek

34. De leerlingen kunnen zelf een spel op gang houden; kunnen optreden als (hulp)scheidsrechter. De leerlingen kunnen omgaan met conflictbeheersing bij tegenstrijdige belangen.

De leerlingen hebben zicht op veiligheid van materiaalbehandeling; functie van spelregelafspraken.

Kunnen hun eigen bewegingsmogelijkheden t.a.v. een opdracht inschatten.

Levenskunst

35. De leerlingen kunnen gebruik maken van klassikale voorzieningen als: documentatiecentrum; computer; antwoordenboekjes; leermiddelen

38. De leerlingen kunnen zelf vorm geven aan jaarfeest-vieringen – liturgie, eigen inbreng bij de uitvoering

38. De leerlingen hebben enige kerkhistorische kennis (katholicisme-protestantisme); huidige verhoudingen (ontkerkelijking – regionale aspecten van levensbe-schouwing)

37. De leerlingen kunnen reflecteren op sfeer in de klas; kunnen beredeneren hoe de sociale verhoudingen in de klas liggen.

34/37 De leerlingen kunnen de schoolregels ten aanzien van pestgedrag navolgen.

De leerlingen kunnen na een meningsverschil/ruzie stappen ondernemen om de situatie bij te leggen..

35. De leerlingen kunnen zelf een kwalitatief oordeel geven over media, reclame, producten.

39. De leerlingen kunnen productinformatie globaal begrijpen;

34. De leerlingen kunnen zelfstandig nadenken over de vraag: wat doe je elkaar aan en hoe kun je dat herstellen?

37. De leerlingen kunnen naar aanleiding van verhalen reflecteren over morele aspecten.

38. De leerlingen hebben kennis van de belangrijkste wereldgodsdiensten; kennen verschillen en overeenkomsten

38. De leerlingen krijgen ruimte om over eigen bovenzintuiglijke belevissen te vertellen; verhalen

over spirituele beleving van 'geestelijk leiders'

Eigen opdrachten: zie algemene doelen en richting school (hfst 7 planning 2019-2023)

Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat

Op de Sterrenzanger is het gebruikelijk dat de leerkracht vanaf de eerste klas enkele jaren achter elkaar of zelfs zes jaar lang meegaat met de klas. De visie hierachter is dat de leerkracht zich voor langere tijd met de klas verbindt en zo een gezamenlijke geschiedenis met de klas en de individuele kinderen op kan bouwen. De leerkracht moet zich zelf ook blijven scholen en ontwikkelen en zich elk jaar opnieuw verdiepen in de leeftijdsfase, de leerstof en vertelstof. De relatie die de leerling, de leerkracht en de ouder met elkaar opbouwen is gebaseerd op vertrouwen. Een positieve relatie heeft een positief effect op het welbevinden en betrokkenheid van de leerling. En de relatie kan leiden tot een goede prestatie. Wij werken procesgericht. Het voorleven van goed gedrag ("nabootsenwaardig") en betrouwbaar zijn is daarin erg belangrijk.

Luc Stevens heeft drie basisvoorwaarden beschreven die van belang zijn voor het welbevinden van de leerling: **relatie, autonomie en competentie**. Het zijn menselijke behoeften die verband houden met persoonlijke groei en welbevinden.

Zorgen dat de voorwaarden om tot leren te kunnen komen optimaal zijn is de taak van de leerkrachten op onze school. We proberen aandacht te hebben voor en bewust te zijn van onze vaardigheden en ons handelen op het moment dat we met kinderen werken. Zo betekent aandacht voor de relatie dat een leraar aan een leerling laat weten dat er de wil is om te luisteren, dat hij/zij de tijd neemt voor een gesprek. Ook betekent het dat belangstelling wordt getoond voor de achtergrond van de leerling, dat afspraken worden nagekomen en dat hij/zij zorgvuldig omgaat met vertrouwelijke informatie. Een leraar die aandacht heeft voor autonomie van de leerling geeft de leerling echt de keuze om zelf te bepalen welke taken hij/zij maakt en hoe hij/zij dat doet. De leerkracht vertrouwt een aantal organisatorische zaken ook toe aan de leerlingen. Waardeert eigen initiatief en doet iets met deze initiatieven en eigen ideeën van leerlingen. Ook worden leerlingen uitgedaagd om eigen oplossingen te bedenken. Als het gaat om aandacht voor competentie dan worden leerlingen actief betrokken. Verder wordt hen ruimte gegeven voor een eigen werk- en leerstijl en stelt de leerkracht vragen waardoor leerlingen gaan reflecteren op hun eigen handelen.

Naast de relatie die de leerkracht heeft met de leerling wordt er veel aandacht besteed aan de relatie tussen de kinderen onderling. Er zijn duidelijke omgangsregels en er wordt veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden door middel van het maken van muziek, dramalessen, het spelen van toneel, de regenboogtraining en het voeren van klassengesprekken.

Elk kind heeft een eigen ontwikkelingsweg te gaan op onze school. Omdat niet alle kinderen op dezelfde manier leren en niet in hetzelfde tempo is het belangrijk om onderwijs aan te bieden dat aansluit bij het kind in de klas. Kinderen zitten bij ons in de klas in homogene groepen. Er worden klassikaal verhalen verteld, activiteiten verzorgd om zo als groep aan het werk te zijn. Daarnaast is er ruimte voor ander soortige werkvormen zoals coöperatieve werkvormen. We zien dat dit veel plezier oplevert bij de kinderen en zij hierdoor niet alleen met en van elkaar leren, maar ook goed leren samenwerken. Daarnaast wordt er waar dat mogelijk is gedifferentieerd op drie niveaus. De (directe) instructie wordt tijdens de oefeningen effectief gegeven zodat kinderen die al vlot aan de slag kunnen (plusleerlingen) meteen gaan werken. Zij mogen de basisstof compacten en daarna verrijkingstof maken of andere uitdagende opdrachten. Kinderen die extra begeleiding nodig hebben krijgen een verlengde instructie en kunnen vervolgens aan de slag met het inoefenen van de stof.

Reflectievaardigheden worden opgebouwd en ontwikkeld in de loop van de jaren. Vanaf klas 3 zijn er leerkracht-kind gesprekken in de "vertraagde week", dat is de week vóór de Portfoliopresentaties. In de vertraagde week wordt weinig nieuwe stof aangeboden, de kinderen maken werk af en worden in het gesprek met de leerkracht gevraagd hoe de afgelopen periode voor hen is verlopen. Of ze hun doelen hebben gehaald en welke nieuwe doelen er gesteld kunnen worden. De kinderen kunnen aangeven wat ze graag willen leren. We werken met vaststaande doelen en open doelen. Open doelen: daar hebben de kinderen invloed op. We luisteren naar het kind, leren hem na te denken over zijn handelen. Evalueren om te leren. Dit geldt ook voor leerkrachten, schoolleiding en ouders. Op dit vlak kunnen de volwassenen voorbeeldgedrag laten zien.

Schoolklimaat: onze school is een veilige school. We nemen elk jaar de sociale veiligheidsmonitor WMKpo af onder de leerlingen van klas 4, 5 en 6 en delen de resultaten met het team, de ouders en op stichtingsniveau. Uiteraard leiden de uitkomsten tot actie indien nodig.

Slotconclusies uit het rapport WMKpo Sociale Veiligheidsmonitor 2018-2019

Vrije School De Sterrenzanger scoort als school een 3,47. Daarmee scoort de school ruim voldoende. De respons op de Vragenlijst was 100%: 53 van de 53 respondenten heeft de vragenlijst ingevuld. Het responspercentage is uitstekend; de vragenlijst werd door heel veel respondenten ingevuld. Daardoor geven de uitslagen een zeer betrouwbaar beeld van de mening van de respondenten.

Waardering van de vragen:

Onvoldoende (score tot 2,50)	0	0,0%
Zwak (matig) (score tussen 2,50 en 3,00)	0	0,0%
Voldoende (score tussen 3,00 en 3,25)	6	15,0%
Ruim voldoende (score tussen 3,25 en 3,50)	11	27,5%
Goed (score tussen 3,50 en 3,75)	14	35,0%
Uitstekend (score tussen 3,75 en 4,00)	6	15,0%

De onderwijskundige doelen

We onderscheiden in de school volgende doelstellingen:

pedagogische doelen

Aan deze doelstellingen geven we inhoud vanuit het achterliggende concept van onze school. We baseren ons daarbij op het mensbeeld van dr. Rudolf Steiner. De pedagogische doelen van de vrijeschool zijn gedetailleerd uitgewerkt in de vele pedagogische werken van R. Steiner.

Om de kinderen te helpen hun levensdoel te realiseren wil de school vanuit twee richtingen werkzaam zijn:

- de kinderen leren zichzelf te kennen in relatie tot de wereld rondom. Dat is de grondgedachte achter het 'leerplan' van de vrije school: leer jezelf kennen in relatie tot de ruimte, de beweging en tijd.
- de kinderen leren de wereld kennen en voelen zich verbonden met de cultuur en natuur.

De keuze van de zaakvakken - met name geschiedenis en aardrijkskunde - is gebaseerd op dit pedagogische doel.

Om in deze wereld thuis te zijn is het daarbij belangrijk dat de kinderen noodzakelijke kennis en vaardigheden hebben.

didactische doelen

Wij gaan uit van het onderwijsaanbod met de doelstellingen zoals deze geformuleerd zijn op de website: 'Ikzierondindewereld.nl'. Hierin worden de domeinen en kerndoelen genoemd die in vrijescholen worden gehanteerd. Deze kerndoelen zijn gebaseerd op de 'Kerndoelen Basisonderwijs 1988' en onderverdeeld en uitgewerkt naar een systematiek die aansluit bij het Advies van de commissie 'Kerndoelen Basisonderwijs 2002' en het 'Besluit vernieuwde kerndoelen WPO - 2005'. Binnen het algemene kader van deze doelstellingen op meso-niveau wordt daarin expliciet ruimte gelaten voor een eigen uitwerking in de afzonderlijke vrijescholen.

Het geven van onze eigen kleur aan deze kerndoelen is één van de ontwikkelingsdoelstellingen in dit schoolplan.

werkvormen

In 'Ikzierondindewereld.nl' wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen:

de activiteiten van de leraar:

op allerhande wijze aandragen van ervaringsmogelijkheden door:

- aandragen van leerstof waardoor de kinderen de wereld leren kennen.
- vertellen, beeldend introduceren;
- de kinderen laten bewegen, uitbeelden (tekenen/schilderen, dramatiseren)
- uitleggen en laten oefen van leerstof en deze integreren in het kennisnetwerk van de leerlingen.

activiteiten van de kinderen:

- zelfstandig of in groepen uitvoeren van onderzoeksopdrachten;
- tekenen, afbeelden, schematiseren;
- zelfstandig of in groepen maken van oefenopdrachten.
- gebruik maken van kunstzinnige uitingsvormen zoals tekenen, schilderen, muziek, euritmie.

In de praktijk bepaalt dit sterk de manier waarop in de klassen gewerkt wordt:

De leerstof wordt geïntroduceerd in het periodeonderwijs, waarin vanuit de beleving het leerproces in gang wordt gezet. In blokken van meestal 3 weken wordt in twee uur voor de ochtendpauze les gegeven in de 'hoofdvakken' taal, rekenen en 'kennis van de leefomgeving'. Voor de vakken taal en rekenen wordt daarbij gewerkt vanuit methodes, die integraal worden gevolgd.

Dit betreffen:

- Rekenrijk
- Nieuwsbegrip; Bliksem
- Staal; ZLKLS

Bij de vakken 'leefomgeving': aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en techniek ontwerpt de leerkracht zelf de lessen, gebaseerd op het leerplan van de vrijeschool. De doelen die gehanteerd worden zijn terug te vinden in de vrijeschoolleerlijnen in ParnasSys.

In de vaklessen na de ochtendpauze worden de kunstzinnige vakken gegeven en zijn er nog oefeningen gepland voor begrijpend lezen, taal en rekenen.

Zorg voor veiligheid op school

Toetsinstrument WMKpo Sociale Veiligheid klas 4, 5 en 6 (jaarlijks); pestprotocol (zie website); Veiligheidsplan (zie Veiligheidsplan).

schoolondersteuningsprofiel en SWV (welke ondersteuning we leveren)

Zie onze website voor het **herziene SOP 2018-2019**.

5. Personeelsbeleid

Onze school maakt deel uit van de Stichting Vrijescholen Ithaka. De stichting bestaat bij de aanvang van het schooljaar 2019-2020 uit 12 scholen met in totaal 14 vestigingen. De afzonderlijke scholen hebben geen specifiek personeelsbeleid geformuleerd, maar werken samen aan het gemeenschappelijke doel om de scholen voor medewerkers tot een even aantrekkelijke werk- en ontwikkelomgeving te maken als de scholen voor kinderen een gemeenschap voor ontwikkeling en leren zijn.

Een omgeving waarin een antroposofische mensvisie vertrekpunt is voor de professionele ontwikkeling en onderlinge verhoudingen, en waarin de collectieve afspraken over arbeidsvoorwaarden en overheidsregelgeving worden gerespecteerd.

De speerpunten in het personeelsbeleid liggen de komende jaren op het gebied van de personeelsvoorziening, aanpak van werkdruk en het versterken van de samenwerking zowel tussen scholen als binnen de onderwijsteams.

Om te voldoen aan de hoge eisen die worden gesteld aan een vrijeschool leerkracht, is naast een grondige opvang en begeleiding van nieuwe collega's, ook blijvende werving via kennismakingsbijeenkomsten (Landingsplaatsen) nodig. Tevens kunnen door het aanbieden van stage- en opleidingsplaatsen en vervangingscontracten, meer leerkrachten kennis maken met het vrijeschool onderwijs en tevens zorgdragen voor stabiele vervangingsmogelijkheden / voldoende mogelijkheden voor vervangend personeel. Een soepel lopende vervanging is een belangrijke voorwaarde bij de aanpak van de werkdruk. Ook de vergrote zeggenschap van het onderwijsteam bij de verdeling van taken en 'werkdrukgeden' zal bijdragen aan het verlagen van de werkdruk.

Als individuele ondersteuning nodig is, dan behoren coaching, scholing, en begeleiding door de leidinggevende en/of staf en externe partijen als de arbodienst of de Begeleidingsdienst Vrijescholen tot de mogelijkheden. Voor begeleiding van nieuwe leerkrachten heeft Ithaka een begeleidingsprogramma ontwikkeld en is Ithaka een samenwerking met de Begeleidingsdienst Vrijescholen en de Hogeschool Leiden aangegaan. Aanvullend beleid wordt ontwikkeld op het gebied van talentontwikkeling, samenwerking van beleidswerkgroepen en een management development-programma.

Door de invoering van een professioneel statuut wordt de samenwerking van de teams versterkt en kan de professionele ruimte per onderwijsteam verder worden ingekleurd.

In het Ithaka personeelsbeleid is opgenomen dat we alle wettelijke eisen en voorschriften volgen en de CAO-PO ten uitvoer brengen. Alsmede de eisen van bevoegdheid en bekwaamheid en evenredige vertegenwoordiging.

6. Kwaliteitsbeleid

a. Ithaka kwaliteitsbeleid (onderschreven door alle scholen)

Ithaka kwaliteitsbeleid (onderschreven door alle scholen)

Ons kwaliteitsbeleid wordt gericht door de volgende vijf vragen:

1. Doen we de goede dingen?
2. Doen we die dingen goed?
3. Hoe weten we dat?
4. Vinden anderen dat ook? (stakeholders; ouders, leerlingen, inspectie etc.)
5. Wat doen we met deze wetenschap?

Het gaat hierbij om een cyclisch proces met als doel de onderwijskwaliteit te borgen en versterken.

Op stichtingsniveau is in 2018 een stelsel van kwaliteitszorg ontwikkeld, dat ook expliciet in ontwikkeling is en jaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig of gewenst bijgesteld ("Stelsel van kwaliteitszorg voor de stichting Ithaka", 12 oktober 2018.)

Daarnaast bestaat sinds 2017 een kwaliteitsmonitor waarin de belangrijkste kwaliteitscycli zijn opgenomen ("Monitor kwaliteit", 10 oktober 2017.)

We laten ons hierbij ondersteunen door de instrumenten uit het kwaliteitszorgsysteem van Cees Bos: "Werken met kwaliteit in het primair onderwijs", verder verkort WMK-PO genoemd.

Het onderwijsaanbod voor vrijescholen is in grote lijnen vastgelegd in "Ik zie rond in de wereld", uitgebracht door de Begeleidingsdienst van vrijescholen (BVS). Er wordt ook gebruik gemaakt van volglijn, een volgsysteem op basis van de leerlijnen uit bovenstaand leerplan, ontwikkeld door de Begeleidingsdienst van vrijescholen (BVS). Alle scholen evalueren periodiek het onderwijsaanbod.

Om zicht te krijgen op de ontwikkeling van de leerlingen worden eigen toetsen en waarnemingen, leerlingbesprekingen, beoordelingen van werkstukken en presentaties en methoden van anders evalueren (o.a. portfoliowerk) gebruikt.

Alle scholen van Ithaka maken gebruik van de methode-onafhankelijk toetsen Cito en/of Boom. Er wordt twee maal per jaar een trendanalyse en een verbeterplan (indien noodzakelijk of gewenst) gemaakt. De resultaten en inzichten worden met het bestuur en de scholen (directies en IB-ers) gedeeld. Uitzondering zijn afdelingen waar tijdelijk (t/m schooljaar 2018-2019) andere afspraken mee gemaakt zijn op basis van geschiedenis en besluitvorming aldaar. Zij nemen de toetsen in ieder geval af volgens de afnamevoorschriften en normen van het toetsinstituut (Cito of Boom).

Alle scholen gebruiken de IEP-eindtoets. Alle scholen maken jaarlijks een analyse van de eindopbrengsten IEP. Zij voegen hierbij de resultaten en analyses uit de volgsystemen Cito of Boom voor de klassen 4 en 5 van het huidige schooljaar. Op basis van een analyse van al deze gegevens stellen zij, i.s.m. het bestuursbureau (stafmedewerker), een verbeterplan op. De analyse en het verbeterplan hebben als doel dat de opbrengsten op het gewenste niveau komen of blijven, conform de mogelijkheden van de doelgroep. De uitvoering hiervan wordt gedurende het volgende schooljaar gemonitord door directie en IB-er en bij extra zorg voor de opbrengsten, als normen of criteria niet behaald zijn, ook door bestuursbureau.

De 'sociale monitor' wordt jaarlijks afgenomen in de hoogste klassen (4, 5 en 6). Hierbij wordt gebruik gemaakt van instrumenten van WMK-PO. Analyse en opvolging wordt per school verzorgd. Uitwisseling tussen alle scholen. Binnen alle scholen zijn pest-protocollen opgesteld en worden waar nodig of wenselijk regenboogtrainingen verzorgd.

De tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel wordt op alle scholen tweejaarlijks gemeten met behulp van WMK-PO. Opvolging vindt plaats op schoolniveau. Uitwisseling op stichtingsniveau.

b. Op schoolniveau: bewaken ononderbroken ontwikkelingsproces afgestemd op ontwikkeling van kinderen; doorlopende leerlijnen en leerling- en onderwijvolgsysteem

Wij werken van kleuters t/m klas 6 met het leerlingvolgsysteem ParnasSys en de vrijeschoolleerlijnen in ParnasSys voor rekenen, taal en zaakvakken, zodat wij een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen waarborgen, afgestemd op de ontwikkeling van kinderen. Daarmee ook de doorlopende leerlijnen. De module v.s. leerlijnen ondersteunt ons Handelings Gericht Werken (HGW). Zie verder bladzijde 11.

c. vaststellen maatregelen ter verbetering (deels stichtingsniveau aansluitend bij a; deels schoolniveau aansluitend bij b.)

Hierbij verwijzen wij naar het kwaliteitsplan van Ithaka waarin precies omschreven wordt waar we stichtingsbreed aan willen werken. Op schoolniveau : zie hoofdstuk 7.

7. Terugblik schoolplanfase 2015-2019

- a. wat is gelukt en bereikt in deze periode en wat niet
- b. waar staat de school nu: SWOT-analyse

a. Wat is gelukt in deze periode en wat niet?

Welke bronnen hebben we gebruikt voor de evaluatie?

- Het meest recente inspectierapport (juni 2016)
- Tevredenheidsonderzoek ouders, leerlingen en medewerkers schooljaar 2017-2018
- De jaarlijkse evaluaties van de jaarplannen 15-16, 16-17, 17-18, 18-19
- Analyse van de opbrengsten en/of resultaten van methodeonafhankelijke toetsen (2015-2019)
- Rapport schoolzelfevaluatie februari 2019 (schoolleiding en interne begeleiding)

Inspectierapport 7-7-2016:

Vrije School De Sterrenzanger heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement. • De eindopbrengsten zijn van voldoende kwaliteit, maar laten over de afgelopen jaren een wisselend beeld zien. • De leerkrachten hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het versterken van het didactisch handelen. • De leerkrachten kennen de leerlingen in sociaal opzicht goed, maar kunnen de cognitieve onderwijsbehoeften scherper in beeld brengen. • De ouders en leerlingen voelen zich prettig op de school en ervaren het als veilig. • Het team heeft de kwaliteit van het onderwijs en de verbeterpunten goed in beeld. (zie verder het inspectierapport)

Tevredenheidsonderzoek 2017-2018 : zie website www.desterrenzanger.nl (documenten)

De jaarlijkse evaluaties van de jaarplannen 2015 t/m 2019 (zie jaarplannen en evaluaties)

Analyse van de opbrengsten en/of resultaten van methodeonafhankelijke toetsen (2015-2019) : dit doen we jaarlijks 2 maal in een PDCA cyclus. (op te vragen bij schoolleiding en intern begeleider)

Rapport schoolzelfevaluatie februari 2019 op te vragen bij intern begeleider/ schoolleiding en kwaliteitsmedewerker Ithaka

Evaluatie schoolplan 2015-2019

Samenvatting a.d.h.v. de standaarden van inspectie

Onderwijsresultaten Sinds 2016 nemen wij de IEP toets af in klas 6 ; in 2016 was het resultaat net onder het landelijk gemiddelde; in 2017, 2018 en 2019 waren de opbrengsten boven het landelijk gemiddelde. Ook de referentieniveaus per vakgebied worden hierbij aangegeven. We passen de PDCA cyclus jaarlijks toe bij de eindtoets en kunnen daardoor beter anticiperen op onze leerlingenpopulatie in het volgende jaar wat betreft de bijstellingen in het onderwijsaanbod. Ook maken wij 2x per jaar een diepgaandere analyse van de (midden) toetsen van alle klassen en bespreken dit in het team en 1x per jaar binnen de Stichting. Dit koppelen wij aan keuzes voor de inrichting van ons onderwijs.

We hebben een nieuwe rekenmethode aangeschaft (Rekenrijk) en deze geïmplementeerd in de klassen 1 t/m 6.

Wij hanteren schoolbreed de methodiek Zo leer je kinderen lezen en spellen en gebruiken in alle klassen STAAL als oefenmateriaal voor spelling.

Het breder in kaart brengen van de resultaten gebeurt sinds enkele jaren schoolbreed door portfolio en assessments in het kader "Anders Evalueren": 2x per jaar portfoliopresentaties en leerkracht-kind gesprekken in klas 3, 4, 5 en 6.

Onderwijsproces: zicht op ontwikkeling/ didactisch handelen De cognitieve onderwijsbehoeften hebben we scherper geanalyseerd om ons beeld van het welbevinden van de leerlingen te complementeren. Dit heeft geresulteerd in het beter kunnen differentiëren in de instructie, met name daar waar dit meerbegaafde leerlingen betreft. De leerkrachten geven les op 3 niveaus en een leerkrachtondersteuner werkt structureel met zowel verlengde instructie leerlingen als plusleerlingen. Wij hebben ingezet op het vergroten van het eigenaarschap van de leerlingen. Tijdens het leerkracht-kind gesprek (en in klas 5 en 6 ook met ouders erbij) bevragen wij kinderen actiever op welke uitleg en begeleiding zij zelf denken nodig te hebben. Dit levert ons waardevolle informatie op waar we het kind mee kunnen helpen, ook in onderwijsbehoeften. We bewaren de verslagen van de gesprekken in de Sterrenmap, samen met de tips- en tops van ouders, zodat dit een groeidocument wordt.

In klas 1 werken wij 3 jaar achter elkaar met een pilot "bewegende klas" om het welbevinden van het jonge kind te verbeteren op sociaal-emotioneel, motorisch en cognitief gebied. De overgang kleuterklas- 1e klas wordt hierdoor verkleind. De resultaten van onze bevindingen zijn na te lezen op onze website. In 2019-2020 bespreken we of er uitbreiding kan plaatsvinden van de 2^e bewegende klas.

Verder werken wij sinds enkele jaren schoolbreed met de vrijeschoolleerlijnen in ParnasSys waarin wij de vorderingen van de lln vanaf de kleuterklassen bijhouden d.m.v. volg- en aanbodsdoelen. De volgdoelen registeren we per leerling, de aanbodsdoelen plannen we in in onze periodelessen. Elke leerkracht werkt met sublesgroepsplannen en benoemt daarin de differentiatie en evalueert deze elke periode. (van 3 tot 4 weken)

Tevens hebben wij nu een duidelijke procedure ingesteld over "versnellen".

Schoolklimaat en veiligheid Leerlingen, leraren en ouders voelen zich prettig en veilig op school. Dit kunnen we aantonen middels onze tweejaarlijkse tevredenheidsenquête van WMKPO en de Quick Scan in het kader van de RI&E die in april 2019 is afgenomen onder leerkrachten.

De ouderparticipatie is vergroot door open lessen en portfoliopresentaties; ouders hebben inspraak via de gezamenlijke MR en het klassenouderoverleg, dat elke 6 weken structureel plaatsvindt in aanwezigheid van de adjunct, in aanwezigheid van een MR lid.

De leerkrachten geven wekelijks regenbooglessen, een speciaal vrijeschoolprogramma om de IIn sociale vaardigheden aan te leren.

Elk jaar nemen wij WMKPO veiligheidsenquête af bij de IIn van klas 4, 5 en 6 .De resultaten zijn al een aantal jaren (ruim) voldoende. Enkele (individuele) speerpunten worden direct opgepakt door de intern begeleider en betreffende leerkrachten. In de overige klassen nemen wij de regenboogthermometer af. Wij zetten ieder jaar in op interventieregenbooglessen in klas 3 ter ondersteuning van de leeftijdsfase van de kinderen rond het 9e levensjaar.

Het pestprotocol is herzien in 2019 en is te vinden op onze website. Indien nodig volgen wij het protocol, maar we hebben dit slechts 1x hoeven doen in de afgelopen 4 jaar. Het Veiligheidsplan is deels geupdate, maar heeft nog een vervolg.

Kwaliteitszorg en ambitie : evaluatie en verbetering/ kwaliteitscultuur Wij hebben ons de afgelopen jaren sterker geprofileerd als school met ons enthousiaste en veranderingsbereide team. Omdat de basis op orde is en er een PDCA cyclus (Plan Do Check Act) is ingezet op meerdere gebieden, kunnen wij ons meer richten op de meerwaarde van het vrijeschoolonderwijs. Door het werken met kindgesprekken, portfolio's en assessments om de resultaten breder in kaart te brengen, doen we meer recht aan ons brede onderwijsaanbod en kunnen we beter voldoen aan de natuurlijke behoeftes van kinderen op het gebied van relatie, competentie en autonomie. Andere ambities, zoals beschreven in de jaarplannen zijn volop in ontwikkeling: Bewegende klas (bewegend leren in alle klassen) mediawijsheidslessen in klas 4, 5 en 6, dramalessen/toneelspelen. Voor de leerkrachten is de werkdruk verminderd door de inzet van de gelden voor onderwijsassistentie, ICT middelen voor leerlingen en verlichting van administratieve taken. De leerkrachten hebben allemaal een eigen laptop gekregen (gepersonaliseerd) en een school-emailadres. We werken allemaal met Office 365 en gebruiken hetzelfde leerlingvolgsysteem ParnasSys van kleuters t/m klas 6; administratie, schoolleiding en intern begeleider.

Verder verwijzen wij naar ons jaarplan 2019-2020 en onze website (oa. bewegende klas; dramalessen; portfoliopresentaties)

Diversen uit het schoolplan 2015-2019:

Werken aan het thema: Actief burgerschap en sociale integratie/ mensenrechteneducatie. Dit is geen apart vak op onze school; de houdingen, vaardigheden en inzichten die wij kinderen willen leren zijn ingevlochten in ons leerplan en dagelijks (leerkracht)handelen. Onze visie is dat onderwijzen ook opvoeden is. We werken d.m.v. ons gehele aanbod voor de brede ontwikkeling aan democratie, participatie en identiteit oa. Regenboogtraining, bewegende klas, kunstzinnige vorming, drama/toneellessen, buitenonderwijs, natuurspeelpleinen, portfolio assessments, kindgesprekken, veilig sociaal klimaat, duidelijke regels en afspraken (normen en waarden) in de klas en op school. Samenwerken, communicatie zijn belangrijke thema's binnen de socialisatie, op weg naar volwassenheid.

Wat is niet gelukt?

1. Het is nog niet gelukt om als ICT voorziening een digitaal vrijgbaar schoolbord aan te schaffen (staat op de wensenlijst voor de begroting 2020) en een leerlijn digitale geletterdheid te ontwikkelen.
2. Vanuit de Quick Scan van de RI&E over welzijn en welbevinden van de leerkrachten blijkt dat er opnieuw aandacht besteed kan worden op het professioneel aanspreken van gedrag van elkaar als dat nodig is en dat er meer ruimte, geld, tijd en vervanging kan worden gefaciliteerd voor scholing en opleiding van teamleden in het kader van de ambities die wij hebben voor 2019-2023.
3. Luchtventilatie verbeteren in een aantal lokalen. Er is in 1 lokaal verbetering aangebracht, maar nog niet in alle lokalen.

b. Waar staat de school nu? SWOT-analyse

SWOT analyse De Sterrenzanger TEAM

Onderlegger voor schoolplan 2019-2023

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> -Goed team, professioneel personeel & schoolleiding en IB met een open leerhouding - krachtig team, bevlogen, constructief -doorgaande leerlijnen van inspectievakken - groen schoolplein (meerdere) gesplitst spelen - contact/verbinding met kinderen en ouders -brede ontwikkeling - 2 mooie gebouwen - kwaliteit jaarfeesten - verzorging door schoolleiding - groei leerlingenaantal - kwaliteit van de materialen - stabiel - leerplan voor kleuters sterk - wilsontwikkeling – op pad gaan, actie, aan het werk - nadruk/aanspreken eigen verantwoording, eigenaarschap - onderwijsniveau - culturele vakken 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebouw is niet groot door volgroeide school en weinig opslag ruimte - Niet alle ouders zijn betrokken (ook bedreiging) - Te weinig vervanging - Lastig om ouders te bereiken, mails en nieuwsbrieven worden slecht gelezen door veel ouders - Weinig mannen in het team - Geen koorzang - Consolideren lastig van studie zoals coöperatief werken, regenboog - Weinig aanbod voor techniek (ruimte voor handvaardigheid gaat weg i.v.m. verbouwing R’huisstraat) - Geen leseiland voor klas 2 en 3 - ICT voor kinderen nog te weinig ontwikkeld /digibord ontbreekt
<p>Kansen</p>	<p>Bedreigingen</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Ouders scholen in vrijeschoolpedagogiek - Meer vrijeschoolvakken als muziek, koor, godsdienst, tuinbouw - Leeftijd , ervaring (overdracht naar jongere leerkrachten) - Intrinsieke motivatie kweken bij leerlingen (gebeurt al) - Toneel/cultuur naar next level - Techniek ruimte creëren, leseiland creëren - ICT verbeteren voor de kinderen - Lesruimtes creëren 	<ul style="list-style-type: none"> - Bij enorme groei is kans op ouders die weinig met v.s. achtergrond hebben. Nadeel voor de pedagogiek - Ouderparticipatie is lastig i.v.m. tijdsinvestering - Passend onderwijs - Structuur kan soms uit het oog raken, ondergeschikt - Weinig vervanging - Weinig ruimte op de Raadhuisstraat met de BSO inpandig - Vertrek Mieke? - Achterover gaan leunen
---	--

8. Planning 2019-2023

- a. algemene doelen en richting Ithaka uit SBP
- b. algemene doelen en richting school
- c. vier jaren planning, in plannen per jaar
- d. verwijzing naar eerste jaarplan 2019-2020 (niet opgenomen in dit schoolplan)

a. Algemene doelen en richting Ithaka uit SBP

Zie kwaliteitsbeleidsplan Ithaka.

b. Algemene doelen en richting school (ambities)

De kernwaarden van Ithaka leiden voor het team van De Sterrenzanger tot de volgende kerntaken en doelen van ons onderwijs:

- Het bijbrengen van kennis en vaardigheden (**kwalificatie**): de overdracht en verwerving van kennis, vaardigheden en houdingen die kinderen kwalificeren zowel voor een beroep als voor het leven in een complexe moderne samenleving. De Unesco pijlers leren *weten* en *doen* horen hierbij. De basisvaardigheden willen we op orde houden.
- Het bevorderen van betrokkenheid bij de samenleving (**socialisatie**): de manier waarop ons onderwijs kinderen inleidt in en verbindt met bestaande tradities en praktijken, zowel sociaal-culturele, politieke, religieuze en levensbeschouwelijke praktijk. De pijler leren *samenleven* speelt hierbij een rol.
- Het bevorderen van de subjectivering (**persoonsvorming**): onderwijs werkt in op de persoon d.w.z. op menselijke individualiteit en subjectiviteit. Dit altijd in relatie tot de omgeving. Dit is belangrijk voor het ontwikkelen van zelfkennis en zelfvertrouwen van leerlingen. Unicité en subjectiviteit bestaat alleen ten opzichte van *het* andere en *de* andere, zoals ieder kind uniek is binnen de groep. Het betreft de pijler leren *zijn* en met name het *eigen zijn* met inachtneming van de ander.

	<p>niet-methodegebonden toetsen 2x per jaar); Analyseren IEP toets klas 6 en plan van aanpak komende klas 6</p> <ul style="list-style-type: none"> • ParnasSys sublesgroepen (periodevoorbereiding; logboek) differentiatie bij voorbereiding periodes van basis, v.i. en plus duidelijker formuleren én duidelijker evalueren
Subjectvorming/ Socialisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetting portfolio/assessments, leerkracht-kindgesprekken, groeidocument (Sterrenmap) borgen. Leren zichtbaar maken (Formatief Assessment) d.m.v. praatmaatjes, klassengesprekken, effectieve feedback geven en ontvangen, samenwerkend leren. • Regenbooglessen structureel in het weekrooster inplannen en uitvoeren • Bewegend leren: o.a. bewegende klas, dramalessen/podiumkunsten/toneel verder ontwikkelen; Bal-A-Vis-X, buitenspel bevorderen door onderhouden en doorontwikkelen van onze natuurspeelpleinen. • Schaakles op school (in kader van logisch denken; persoonsvorming) Zie: www.schakenmetplezier.nl
Versterken vrijeschoolvakken (breed aanbod versterken)	<ul style="list-style-type: none"> • Handwerklessen: niet meer in projectvorm, maar structureel in alle klassen vanaf 2019-2020 • Tuinbouwlessen Groene Hart Oudorp voor klas 4 en 5 ; koken en bakken met eigen geoogste groente en graan • Muziekprojecten/ koorzang bij jaarfeesten/ leerlingenorkestje bij jaarfeesten • Uitbreiding euritmielessen zodat alle klassen weer euritmie hebben per 2019-2020
Versterken ouderparticipatie/ouderbetrokkenheid	<ul style="list-style-type: none"> • Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid vergroten d.m.v. opzetten Ouderacademie De Sterrenzanger per 2019-2020

Versterken veiligheid voor de leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> • Kinder EHBO: scholing voor alle leerkrachten, samen met de collega's van de Rudolf Steinerschool
Maatregelen i.v.m. groei leerlingenaantal	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding kleutergebouw om De Vlinderboom te huisvesten zodat de doorstroming van peuters en BSO goed blijft lopen en er een lokaal vrijkomt voor de 3^e kleuterklas • Uitbouwen patio tot Atelierruimte: ruimte creëren voor kunst- techniek- en handvaardigheidslessen; tevens extra leseiland voor gedifferentieerd werken
Ontwikkelen Integraal Kindcentrum	<ul style="list-style-type: none"> • Als de verbouwing is gerealiseerd, toegroeien naar een IKC vorming Vlinderboom en Sterrenzanger/ Rudolf Steinerschool
Organisatieontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Een deels zelfsturende organisatiestructuur waarin de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk liggen (Gespreid Leiderschap) en besluitvorming plaatsvindt tijdens werkoverleggen via adviesmethode en consentmethode. • Aandacht blijven besteden aan het professioneel aanspreken van elkaars gedrag als dat nodig is • Meer ruimte, geld, tijd en vervanging faciliteren voor scholing en opleiding van teamleden in het kader van de ambities die wij hebben voor 2019-2023. (zie scholingsplan)

De **uitwerking** van deze thema's vindt plaats in de jaarplanning. (jaarplan 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022; 2022-2023)

Planning schoolplanperiode 2019-2023

Jaarlijks	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Opbrengsten PDCA cyclus	Begrijpend lezen : implementeren methodiek Bliksem Differentiatie plusleerlingen verder uitbouwen (Rijk Leren) klas 1 t/m 6 uitbreiden aanpak	Begrijpend lezen : consolideren van de methodiek Bliksem Differentiatie plusleerlingen verder uitbouwen (Rijk Leren) klas 1 t/m 6 :	Idem Idem	Idem Idem

	<p>met leerlingen die meer uitdaging nodig hebben</p> <p>Differentiatie oudste kleuters middagschool beter vormgeven</p> <p>Digitale geletterdheid o.a. Mediawijsheid, computervaardigheden, programmeren. (aanschaf digitaal verrijdbaar schoolbord, begroting 2020)</p>	<p>consolideren aanpak met leerlingen die meer uitdaging nodig hebben</p> <p>Differentiatie oudste kleuters middagschool evalueren, aanpassen</p> <p>Digitale geletterdheid o.a. Mediawijsheid, computervaardigheden programmeren.</p>	<p>Idem</p> <p>idem</p>	<p>Idem</p> <p>Idem</p>
<p>Sociale Veiligheid klas 4, 5 en 6</p> <p>WMKPO</p>	<p>Tevredenheidsenquête ouders, IIn, team</p> <p>WMKPO</p>		<p>Tevredenheidsenquête ouders, IIn, team</p> <p>WMKPO</p>	
<p>Meer ruimte, geld, tijd en vervanging faciliteren voor scholing en opleiding van teamleden in het kader van de ambities die wij hebben.</p> <p>Professionele organisatie</p> <p>Onderzoekende houding</p> <p>Gespreid Leiderschap</p>	<p>Voortzetting portfolio/assessments, leerkracht-kindgesprekken, groeidocument (Sterrenmap) borgen. Leren zichtbaar maken (Formatief Assessment) d.m.v. praatmaatjes, klassengesprekken, effectieve feedback geven en ontvangen, samenwerkend leren.</p> <p>Regenboog- en dramalessen structureel in het weekrooster inplannen en uitvoeren</p> <p>Bewegend leren: o.a. bewegende klas laatste jaar pilot</p> <p>dramalessen/podiumkunsten/oneel verder ontwikkelen; Bal-A-Vis-X, buitenspel bevorderen door onderhouden en doorontwikkelen van onze natuurspeelpleinen.</p> <p>Schaakles</p>	<p>Idem</p> <p>Integratie regenboog en dramalessen</p> <p>Mogelijke uitbreiding bewegende 2^e klas</p> <p>onderhouden</p>	<p>Idem</p> <p>Idem</p>	<p>Idem</p>
	<p>Handwerklessen en euritmie: structureel in alle klassen</p> <p>Tuinbouwlessen Groene Hart Oudorp voor klas 4 en 5 ; koken en bakken met eigen geogste groente en graan</p>	<p>Consolideren</p>	<p>Idem</p>	<p>Idem</p>

	Muziekprojecten/ koorzang bij jaarfeesten/ leerlingenorkestje bij jaarfeesten Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid vergroten d.m.v. opzetten Ouderacademie 4 zaterdagen Algemene ouderavond	Structureel koorzang 2 ^e jaar Ouderacademie Algemene ouderavond	Idem Voortgang ouderacademie indien haalbaar Algemene ouderavond	Idem Alg. oud.av.
	Kinder EHBO: scholing voor alle leerkrachten, samen met de collega's van de Rudolf Steinerschool		Kinder EHBO: herhaling	
	Uitbreiding kleutergebouw om De Vlinderboom te huisvesten zodat de doorstroming van peuters en BSO goed blijft lopen en er een lokaal vrijkomt voor de 3 ^e kleuterklas	Start 3 ^e kleuterklas en huisvesting gerealiseerd voor de Vlinderboom ; opstarten vorming IKC	Verder ontwikkelen IKC	idem
		Uitbouwen patio tot Atelierruimte (ruimte creëren voor kunst-techniek- en handv.lessen; tevens extra leseiland voor gedifferentieerd werken	Inrichten en in gebruik nemen Atelierruimte	

Opbrengsten zichtbaar maken

Hoe maken we de opbrengsten van ons brede curriculum zichtbaar? Dat doen we door Triband verantwoorden.

Triband verantwoorden betekent dat je op 3 niveaus verantwoording aflegt over je onderwijsaanbod.

1. De leerling verantwoordt zijn verworvenheden aan zijn/haar ouders en leerkracht.
2. De leerkracht verantwoordt zijn onderwijsaanbod aan zichzelf, ouders, directie en intern begeleider.
3. De school (directeur, adjunct directeur, intern begeleider) verantwoordt haar onderwijsaanbod en resultaten aan externen. De school legt bovendien verantwoording af op de doeldomeinen kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.

Verantwoordings- en metingsinstrumenten

Vrijeschoolonderwijs De Sterrenzanger	Kwalificatie (weten en doen)	Socialisatie (samenleven)	Persoonsvorming (subjectwording; zijn)
--	------------------------------	------------------------------	---

Gestandaardiseerd	methodegebonden toetsen Rekenrijk en Staal (spelling) in ParnasSys ; niet methodegebonden toetsen Cito rekenen; taal BOOM SVT; NIO, IEP	1x per 2 jaar WMKpo tevredenheidsenquête, IIn, ouders, leerkrachten; Jaarlijks WMKpo Sociale Veiligheid klas 4, 5 en 6.	Observaties LVS en WMKpo enquêtes leerlingen MDO's ; TOP-dossier SWV
Gewaardeerd	LVS v.s. leerlijnen in ParnasSys; HGW, DGO's; groepsplannen rekenen; getuigschriften, 10 minutengesprekken, (algemene)ouderavonden	Veiligheidsthermometer klas 3 voorafgaand aan regenboog-interventietraining; LVS sociaal-emotionele ontwikkeling leerlingen	Kinderbesprekingen Klassenbesprekingen Getuigschriften 10 min.gesprekken ouders
Kwalitatief (Anders evalueren)	Proefwerken n.a.v. periodeonderwijs ; 2x per jaar leerkracht-kindgesprekken; portfoliopresentaties + bijhouden 6 jaar groeidocument ("Sterrenmap") assessments; evaluatie ouders (tips en tops) verslagen in groeidocument. Differentiatie duidelijk aangeven in ParnasSys bij de periodevoorbereiding en evaluatie	Self assessment; co-assessment; peer-assessment (elkaars werk nakijken).	Portfolio en evaluaties in groeidocument Spreekbeurten; werkstukken Leerkracht-kindgesprekken; leerkracht-kind-oudergesprekken; advies v.o. (préadvies klas 5 en eindadvies klas 6) Eindtoneelstuk klas 6

Vaststelling schoolplan

Namens bevoegd gezag opgesteld door directeur en instemming MR (plus data en ondertekening).

Bestuurder Ithaka

Directeur de Sterrenzanger

Adjunct directeur de Sterrenzanger

Voorzitter MR

Datum